

Forfædrenes forsvundne slædespor:

Viden, praksis og relationer i nutidige Inuit/Inughuit/Kalaallit perspektiver
på qimmeq

Manumina Lund Jensen

Ph.d.-afhandling 2025

Ilisimatusarfik – Grønlands Universitet
Kalaallit Nunaat

Forfædrenes forsvundne slædespor: Viden, praksis og relationer i nutidige Inuit/Inughuit/Kalaallit perspektiver på qimmeq

Siulitta illerngi aanngartut: Nalitsinni Inuit/Inughuit/Kalaallit qimmimut isiginneriaasianni ilisimasat, periaatsit aamma ataqatigiinnerit

Forfatter:

Manumina Lund Jensen, Cand.mag.

Institut for Kultur, Sprog og Historie

Afdeling for Kultur- og Samfundshistorie, Ilisimatusarfik/Grønlands Universitet

Hovedvejleder:

Professor, Dr.phil., Ph.d. Morten Meldgaard

Institut for Sundhed og Natur, Afdeling for SILA, Ilisimatusarfik/Grønlands Universitet,

og Globe Institute, Section for Geogenetics, Københavns Universitet

Bi-vejledere:

Chef for Formidling og Publikumsaktiviteter, Ph.d. Anne Katrine Gjerløff

Statens Naturhistoriske Museum

Forsker Lene Kielsen Holm (†)

Grønlands Klimaforskningscenter

Bedømmelsesudvalg:

Formand:

Lektor, Ph.d. Pelle Tejsner

Ilisimatusarfik

Eksterne bedømmere:

Lektor, Ph.d. Janne Flora

Aarhus Universitet

Forskningsprofessor, Dr.phil. Bjarne Grønnow

Danmarks Nationalmuseum

Finansiering:

Aage og Johanne Louis-Hansens Fond

Indleveret:

December 2024

Forsidebillede:

Foto af Christian Vibe, der viser *piniartog* Inûterssuak Uvdloriak med hans hundespand i
Avanersuaq eller på Ellesmere Island.

Copyright: Arktisk Institut

Bemærkning om indlevering

Denne ph.d.-afhandling blev første gang indleveret til bedømmelse ved Ilisimatusarfik – Grønlands Universitet i december 2024.

Efter modtagelse af bedømmelsesudvalgets indstilling er afhandlingen blevet revideret og foreligger her i sin endelige version, indleveret i august 2025

Indhold

Forord: Qujanarujussuaq / Tusind tak	6
1. Introduktion: projektets motivation og ramme	11
1.1. Min personlige baggrund og motivation	11
1.2. Problemformulering	13
1.3. Tværfagligt udgangspunkt	14
1.4. Afhandlingens og kappens struktur	15
1.5. Præsentation af artikler og forskningsspørgsmål	17
2. Videnskabsteoretisk ramme: Fortolkning, refleksion og samskabelse af viden	19
2.1. Hermeneutik: Fortolkning som erkendelsesform	19
2.2. Konstruktivisme: Viden som relationel og situeret	21
2.3. Oprindelige folks viden: Erfaring og samskabelse	22
2.4. Centrale begreber	24
2.4.1. Immateriel kulturarv	24
2.4.2. Situeret læring	26
2.4.3. Menneske-dyr-relationer	29
2.5. Iterativ tilgang og analyse i praksis	31
3. Feltarbejde og metode	32
3.1. Refleksivitet og forskerposition	34
3.1.1. Adgang i praksis	35
3.1.2. Biografisk baggrund – kort kontekstualisering	35
3.1.3. Metodiske refleksioner over positionering	36
3.2 Rekruttering af deltagere og adgang til feltet	37
3.3. Interviewdesign, sprog og sproglig bearbejdning	38
3.3.1. Sprogbrug og interviewpraksis	39
3.3.2. Transskription, oversættelse og sproglig støtte	40
3.3.3. Brug af grønlandske termer og navne	40
3.4 Informeret samtykke og etiske overvejelser	41
3.5. Kilder og litteratur til artiklerne	43
3.6. Kvantitativ metode	46
3.7. Kvalitativ metode	46
3.8. Kvalitativ analyse af det åbne spørgsmål	48
3.9. Metodisk opsamling og afsluttende refleksion	57
4. Resultater og diskussion	58

4.1. <i>Qimmit</i> i Kalaallit Nunaat – mere end slædehunde	59
4.2. Immateriel kulturarv som levende praksis	60
4.3. Klima og erkendelse – mellem erfaring og videnskabelig viden	61
4.4. En pluralitet af slædekulturer	62
4.5. Forskerens position og metodisk refleksion	62
4.5.1. Forskerposition og adgang	62
4.5.2. Etik og vidensformidling	63
5. Konklusion og perspektivering	64
5.1 Perspektiver for videre forskning og praksis	64
Resuméer	66
Dansk resumé	66
English summary	67
Kalaallisut eqikkaaneq	67
Referencer	69

Forord: Qujanarujussuaq / Tusind tak

Tilblivelsen af denne afhandling har krævet hjælp og støtte fra mange mennesker, som jeg skylder en stor tak. Uden mine interviewdeltageres generøse deling af erfaringer og fortællinger ville det ikke have været muligt at skrive denne afhandling. De har delt ud af deres viden om fangst, hundeslædekørsel og hverdagsliv i Arktis, og har mødt mig med åbenhed, tålmodighed og varme. For det er jeg dybt taknemlig. Deres bidrag har været uvurderlige og har givet mig indsigt i praksisser og perspektiver, der udgør kernen i denne forskning.

Jeg sender derfor en dybfølt tak til: Aipilánguaq Simigaq, Aká Simonsen, Amalie Frederiksen, Ane Løvstrøm, Ann Andreasen, Anne Sofie Lauritzen, Anton Street, Ârqiúnguaq Qaerngâq, Aslak Jensen, Aviaq Høegh Olsvold, Bent Heuser, Dines Mikaelson, Edvard Samuelsen, Else Samuelsen, Eqilana Sadorana Simigaq, Flemming Lauritzen, Gabanguak Bidstrup, Hans Egede Berthelsen, Hans Eliassen, Hans Peter Kreutzmann, Henning Frisk, Ikou Oshima, Ilánguaq Qaerngâq, Ilánguaq Kristiansen, Isak Siegstad, Jens Møller, Johanne Beck, Johan Olsen, Jørgen Kristensen, K'aerngâk Nielsen, Karen Fenja Siegstad (†), Karl Geisler, Karl Kristian Olsen (Paortoq), Klaus Filemonsén (†), Knud Jensen, Lars Inûsugtok, Lars Iversen, Lars Jensen, Lars Jeremiassen, Mads Ole Kristiansen, Mamarut Kristiansen, Maren Louise Jeremiassen, Marius Inûsugtok', Martin Sørensen, Mathias Frederiksen, Mikkel Jeremiassen, Minik Olsvig Svendsen, Navarana Lennert-Andersen, Nuka Olsen, Nukagpiánguaq Hendriksen, Niels Gundel (†), Niels Miunge, Niels Petersen, Ole Jeremiassen, Ole Svendsen, Olennguaq Kristensen, Ono Fleischer, Ove Johansen, Panigpak Daorana, Patdloq Hendriksen, Pavia Nielsen, Pipaluk Hammeken, Qulutana Petersen (†), Rasmus Avike, Stella Davidsen Olsen, Themotheus Filemonsén, Thomas Thygesen, Toku Oshima, Tukúmek Peary, Tupaarnaq Kreutzmann Kleist, Ville Siegstad.

En særlig tak til Eqilana Sadorana Simigaq og Jørgen Odâk fra kirken i Qaanaaq for oplysninger om fødsels- og dødsdatoer på afdøde personligheder omtalt i artiklerne.

Tak til personalet ved Ilimmarfik Bibliotek og Groenlandica – Aviaja A. Berthelsen, Bolethe Olsen, Henriette Christensen, Lars Ole Olsen og Vibeke Schmidt – for jeres uvurderlige hjælp.

Tak til Nuka Møller Lund for assistance med grå litteratur fra Departementet for Fangst og Fiskeri.

Tak til Steven Arnfjord for introduktion til Zotero og til Karl Kristian Olsen og Emma Vitale for korrekturlæsning af forord og introduktion.

Tak til Pelle Tejsner for værdifuld feedback på der i første udkast, som hed kapitel 2: Videnskabsteoretisk referenceramme, og til Mette Mørup Schlütter for konstruktiv feedback på daværende kapitel 3: Metodik.

Tak til Joelle Didde Jelsted for grundig korrekturlæsning af kapitel 1: Introduktion og det der hed kapitel 2 i førsteversion.

Tak til Kavssâluk Imîna Peary og Maren Louise Jeremiassen Elkrog for de gode samtaler og til Natuk Lund Meire, Majken Djurhuus Poulsen, Parnuna Egede Dahl, Aviaq Fleischer, Mette Mørup Schlütter, Mikaela Augustussen, Kirstine Møller Gray og Kelton Minor for inspirerende bidrag og fagligt samspil. Hvis jeg utilsigtet har undladt at nævne nogen, som har bidraget til dette arbejde, vil jeg gerne udtrykke min oprigtige taknemmelighed her.

Tak til Astrid Oberborbeck Andersen for feedback på denne version af kappen.

Tak til Masauna Peary, Olivia Ivik og den professionelle translatør Tukúmek Qâvigaq for deres arbejde med transskriberinger. En særlig tak til den professionelle translatør Karl Kristian Olsen for korrektur af inuktun- og kalaallisut-transskriberinger.

Tak til ph.d. Shaina Humble for korrekturlæsning af de engelske versioner af transskriberinger, som blev anvendt i forbindelse med "Wolf-dogs in Greenland: Interbreeding of Greenland Sled Dogs and Arctic Wolves", "Encounters Between Wolves, Humans, and Their Dogs in West and North Greenland" samt manuskriptet "A Study of Nanorriutit - Polar Bear Hunting Dogs in Avanersuaq".

Tak til Karl Kristian Olsen, Katrine Lund Olsen, Maren-Louise Jeremiassen Elkrog, Natuk Lund Meire, Nellie Arnarulunnguaq Simigaq og Joelle Dide Jelsted for hjælp med omfattende oversættelser. Tak også til Aviaq Søby, Ulunnguaq Markussen og Malik Hegelund Olsen for deres hjælp med mindre oversættelser og enkelte ord.

Tak til Carsten Egevang for fotografier, og til Lorenz Meire for at udarbejde kort med oversigt over feltarbejdssteder. Tak til Majken Djurhuus Poulsen for hjælp med at lave kort og tabeller brugt i artiklerne “Wolf-dogs in Greenland – Interbreeding of Greenland Sled Dogs and Arctic Wolves” og “Encounters Between Wolves, Humans, and Their Dogs in West and North Greenland”.

Tak til alle de mennesker og institutioner, der har sørget for husly, arbejdsro til interviews, kost og logi samt støtte under feltarbejdet: Allan Olsen, Ane-Louise Ivik, Ane Gabrielsen, Ann Andreassen, Avanersuup Atuarfia, Avannaata Kommunia, Aviaja Lyberth Hauptmann, Britta Mortensen, Børnehjemmet i Uummannaq, Efterskole Villads Villadsen, Ilulissat Museum, Kim Petersen, KNQK, Martha Ivik Halsøe, Mette Mørup Schlütter, Mikkel Jeremiassen, Muusaap Atuarfia, Niels Lynge, Nukagpiánguak Hendriksen, Ole Svendsen, Patdloq Hendriksen, Paalu Gabrielsen, Piitaaqqap Atuarfia, Pipaluk Lykke, Rosannguaq Rossen, Sisimiut Museum, Suulut Karlsen, Toku Oshima og Camilla Lennert.

I forbindelse med indsamling af informeret samtykke takker jeg: Anja Kristoffersen Sandgreen, Arrútaq Kujaukitsoq, Avannaata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Makkak Markussen, Sakæus Hendriksen, Panigpak Daorana og Qeqqata Kommunia.

Tak til Apollo Mathiassen og resten af kommunalbestyrelsen i Avannaata Kommunia for at give mulighed for at møde deltagere ved Avannaata Qimussersua i 2018.

Tak til Bolatta Vahl, Josef Kajangmat, Lene Baunbæk fra Grønlands Statistik og Ole Lerberg Nielsen fra Veterinærmyndighederne for at dele statistiske data.

Tak til Qupanuk Olsen fra Q's Greenland for at producere præsentationsvideo.

Tak til Aká Simonsen, Ane Møller Hjøllund, Arnaq Bjerger Petersen, Arrutaq Kujaukitsoq, Camille Viot, Dan Normann, Daniel Lyberth Hauptmann, Fernando Ugarte, Grete Street, Jean-Michel Huctin, Josefin Kuschela, Karl Kristian Olsen (Paortoq), Katrine Lund Olsen, Katrine Raundrup, Lars Poort-Demand, Mark Hutchison, Morten Petersen, Nathalie Antognelli, Nellie Arnarulunnguaq Kristensen, Niels Miunge, Peter Simigaq og Steen Olsen for at bidrage med billeder anvendt i præsentationer, artikler og i citatform fra informanter.

Tak til Nationalmuseets for adgang til historisk materiale, herunder Jørgen Meldgaards indsamlede spørgeskemaer og interviewmateriale, hvoraf en række interviews blev udført af H.C. Petersen. I mit arbejde havde jeg særligt øje for at finde dokumentation om avl mellem ulve og hunde, men dette emne var ikke dækket i det arkivmateriale, jeg gennemgik. Ikke desto mindre anerkender jeg arkivets store betydning for forskningen i grønlandsk kultur og historie og ser et stort potentiale i yderligere studier, særligt med fokus på fangstrelaterede praksisser og menneske-dyr-relationer.

Tak til Grønlands Nationalmuseum og Arkiv for adgang til samlinger og arkivalier. Selvom jeg ikke fandt materiale, der direkte kunne inddrages i denne afhandling, anerkender jeg institutionens betydning og potentiale for fremtidige undersøgelser.

Tak til min hovedvejleder, professor Morten Meldgaard, og bi-vejleder, ph.d. Anne Katrine Gjerløff, for deres kritiske læsning og forslag til manuskripter og kappe. Tak også til Morten, Anne Katrine og min afdøde bi-vejleder, forsker Lene Kielsen Holm, for deres råd om udformning af afhandlingens indhold. Deres råd og vejledning har været uvurderlige.

Jeg vil også gerne takke bedømmelsesudvalget – Pelle Tejsner (formand), Janne Flora og Bjarne Grønnow – for deres læsning af den første version af afhandlingen. Deres kommentarer og faglige vurdering har været med til at styrke denne endelige version.

Jeg vil også gerne udtrykke min taknemmelighed over for Ilisimatusarfik og Aage og Johanne Louis-Hansens Fond for deres støtte.

Endelig, tak til min familie for deres uforbeholdne støtte gennem hele processen.

1. Introduktion: projektets motivation og ramme

"Hundene var mine ben" – Utûniarsuaq Avike, fanger (Long 1997).

Dette citat indkapsler det livsnære og eksistentielle forhold mellem mennesker og *qimmeq* – den grønlandske slædehund – i Kalaallit Nunaat. I denne afhandling undersøger jeg, hvordan kulturel viden, praksisser og relationer omkring *qimmeq* opleves, overleveres og forandres i samtiden.

Undersøgelsen blev gennemført i mere end ti lokalsamfund i Vest- og Nordgrønland, suppleret af interviews med informanter fra Østgrønland, selvom feltarbejdet ikke fysisk fandt sted dér.

Qimmit har gennem generationer været uundværlige samarbejdspartnere i det arktiske liv. Men i dag opleves deres eksistens som truet – ikke blot biologisk, men også kulturelt. Klimaforandringer, samfundsudvikling og politiske reguleringer har ændret vilkårene for fangst, transport og hundeopdræt, og dermed også for den viden og praksis, der knytter sig til *qimmeq*. Det er netop i dette spændingsfelt mellem kontinuitet og forandring, at denne afhandling placerer sig (Egevang et al. 2020).

1.1. Min personlige baggrund og motivation

Denne afhandling udspringer af både faglig nysgerrighed og en personlig tilknytning til de emner, jeg undersøger. Jeg arbejder med levende kultur – forstås her som en kropsliggjort, praksisbaseret vidensform, som overleveres gennem fællesskaber og levet erfaring. For at kunne indfange og analysere denne viden har det været nødvendigt at anvende en tværfaglig tilgang og inddrage både humanistiske, samfundsvidenskabelige og naturvidenskabelige perspektiver.

Min faglige baggrund er forankret i både humaniora og samfundsvidenskab, og i arbejdet med denne afhandling trækker jeg på indsigter og litteratur fra en række videnskabelige retninger såsom antropologi, arkæologi, historie, klimastudier, biologi, pædagogik og veterinærvidenskab. Denne tilgang gør det muligt at belyse menneske-dyr-relationer, miljøforandringer og kulturel tilpasning ud fra forskellige perspektiver. Centralt i projektet står mit feltarbejde blandt fangere og hundeslædekørere i inughuit-, inuit- og kalaallit-samfund, hvor jeg har indsamlet lokal og praksisbaseret viden.

De fortællinger, jeg har fået adgang til, betegnes i grønlandsk tradition som *unikkaat* – personlige og erfaringsbaserede beretninger, der adskiller sig fra *oqaluttuat*, som er mytiske og fiktive historier. Ifølge fanger Nukagpiánguak Hendriksen fra Siorapaluk er det en vigtig sondring, da *unikkaat* udspringer af levet liv og daglig praksis, mens *oqaluttuat* refererer til fortællinger som for eksempel Kaassassuk. Denne forståelse har præget min tilgang til de samtaler og fortællinger, der danner grundlag for afhandlingen.

Projektet blev initieret i forbindelse med The QIMMEQ Project – A Search for the Soul of the Sled Dog (Meldgaard, Hansen, and Egevang 2020), som jeg blev introduceret til i 2016 under mit arbejde på Nationalmuseet i Nuuk. En mere grundig beskrivelse af QIMMEQ-projektets formål og struktur findes i Appendiks 5. Her mødte jeg professor Morten Meldgaard, som siden har været min hovedvejleder. Hans tværfaglige erfaring og baggrund i biologi, zoologi og arkæologi har haft betydning for afhandlingens videnskabelige udformning. Under workshoppen *Arctic Nomads* (Løgstrup 2017) i Sisimiut samme år mødte jeg ph.d. Anne Katrine Gjerløff, der siden blev min bivejleder og har bidraget med væsentlige kulturhistoriske perspektiver, særligt inden for *human–animal relations*. Min anden bivejleder, forsker Lene Kielsen Holm (†), mødte jeg i 2015, da jeg som formand for netværket Ladies Circle i Nuuk inviterede hende til at holde oplæg. Hendes arbejde med samskabelse af viden har haft afgørende indflydelse på min forståelse af metode og etik i grønlandsk forskningssammenhæng.

Min relation til *qimmeq* går dog langt tilbage. Min første hund fik jeg som barn i Sisimiut – hun hed *Naalanngi*, som betyder "ulydig". Hendes tilstedeværelse og den sang, min far skrev om hende, som senere blev udgivet i 2020 (Olsen 2015), har fulgt mig siden. I dag deler jeg hverdagen med to hunde: Mio, en cavapoo, og Sheba, en rhodesian ridgeback, som er mine faste ledsagere på løbe- og vandreture.

Under en vandring bag Lille Malene mødte jeg engang nogle forbipasserende, der – med et glimt i øjet – spurgte, om Mio mon var *Naalanngi*. De havde hørt sangen om hende. Det lille møde gjorde indtryk. Det mindede mig om, hvordan fortællinger, navne og dyr kan leve videre – ikke kun i ens eget liv, men også i andres hukommelse og i det fælles landskab.

Det har derfor været både naturligt og nødvendigt for mig at arbejde med dette emne. Jeg ved, at en yngre version af mig selv ville have glædet sig over, at dette blev mit forskningsfelt. Denne afhandling er således ikke blot et akademisk projekt, men også en personlig rejse ind i et område, der har formet min opvækst, mit udsyn og min faglige identitet.

1.2. Problemformulering

Afhandlingens overordnede problemformulering lyder:

En undersøgelse af hundeslædekulturen i Kalaallit Nunaat med henblik på at identificere og analysere de forskellige måder, hvorpå hundeslædekultur praktiseres, forstås og videreformidles, herunder den historiske og teknologiske baggrund, regionale forskelle samt forskelle mellem erhvervsmæssigt og hobbybaseret hundebrug. Dette inkluderer også en analyse af, hvordan hundeslædekørere identificerer sig og viderefører deres viden, praksisser og traditioner.

Problemformuleringen udfoldes gennem en række delspørgsmål i de fem artikler. Den teoretiske ramme kombinerer hermeneutisk forståelse, situeret læring (Lave and Wenger 2003; Wenger 1999), oprindelige folks videnssystemer (Kovach 2021; L. T. Smith 2012), immateriel kulturarv (UNESCO 2023) Problemformulering og *human-animal studies* (DeMello 2012). Ved at koble disse tilgange undersøger afhandlingen, hvordan viden om *qimmit* forankres i praksisfællesskaber og hvordan denne viden transformeres i mødet med både strukturelle og miljømæssige forandringer.

Til at belyse disse forhold trækker jeg på kritiske kulturarvsteorier, særligt med fokus på, hvordan viden og praksisser overføres og forandres over tid. Immateriel kulturarv udgør dermed et centralt begreb i afhandlingen, men anvendes ikke ukritisk. *Qimmit* forstås her ikke blot som brugsdyr, men som aktive deltagere i et lærings- og kulturunivers, hvor deres tilstedeværelse er med til at forme sociale relationer, identitet og lokal forankring. Gennem inddragelse af lokal viden og narrative perspektiver søger afhandlingen at åbne for en forståelse af *qimmit* som en del af Grønlands levende kultur.

Jeg anvender begrebet "immateriel kulturarv" med afsæt i en kritisk tilgang (Kirshenblatt-Gimblett 2004; L. Smith 2006), hvor institutionalisering og standardisering af kulturarv problematiseres for deres tendens til at fastfryse levende praksis. I stedet anskues qimmeq-relateret viden som situeret, relationel og kropslig – ikke som en statisk arv, men som noget der skabes og omskabes i samspillet mellem mennesker, dyr og landskab.

Afhandlingen fokuserer på fem temaer, der hver belyser forskellige dimensioner af hundeslædekulturen:

1. Erfaringer med og forestillinger om klimaforandringer
2. Ulvehunde og intentionel krydsning med arktiske ulve
3. Møder mellem mennesker, ulve og hunde
4. Træning og brug af isbjørnehunde i Avanersuaq
5. *Qimmeq* som kulturel medaktør og relationel figur

Disse temaer behandles i fem videnskabelige artikler, som analyseres og diskuteres i afhandlingens afsluttende kapitler.

1.3. Tværfagligt udgangspunkt

Jeg undersøger disse tematikker via et forskningsdesign, der forener kvalitative metoder, kontekstsensitivitet og reflektiv etik. Det følgende afsnit redegør for mine faglige forudsætninger, den metodiske tilgang og det praktiske forløb, som har formet afhandlingens erkendelser.

Mit faglige udgangspunkt er kulturhistorisk. Gennem mit ph.d.-forløb har jeg udvidet denne tilgang ved at inddrage antropologisk metode og human-animal studies. Jeg har deltaget i ph.d.-kurser ved bl.a. Ilisimatusarfik, Aarhus Universitet, Copenhagen Business School, Københavns Universitet og Universidade de Lisboa, hvor jeg har arbejdet med kvalitative og kvantitative metoder samt relationelle tilgange til viden og kultur.

Mit metodiske og teoretiske grundlag er styrket gennem en række ph.d.-kurser, herunder *Etnografisk metode & kvalitativ analyse i Arktis, From Field Work to Analysis, Kvantitativ metode*, samt en international sommerskole i Human-Animal Studies.

Denne tværfaglige baggrund har været afgørende for at kunne analysere det komplekse felt, *qimmeq* repræsenterer – både som biologisk art, kulturel figur og social aktør. For at forstå *qimmeq*s rolle i nutidige praksisser og forestillingsverdener er det nødvendigt først at kaste et blik på dens historiske og genetiske forankring.

Forskning viser, at den grønlandske *qimmeq* og den canadiske inuit-hund stammer fra samme nordlige landrace (Han 2018). DNA-analyser og arkæologiske fund fra Sibirien og Grønland dokumenterer, at hunde har været til stede i Arktis i mindst 9500 år (Sinding et al. 2020; Wang et al. 2016). I Grønland blev de første hundeknogler fundet i Saqqaq-kulturen (Meldgaard 2004; Møhl 1986), og qimmit kom med Thule-folkene fra Alaska omkring 1200 e.v.t. (Ameen et al. 2019).

Senere blev qimmit også anvendt af vikinger og opdagelsesrejsende. De blev centrale i Thule-folkets liv og brugt til transport, jagt og fangst. Historiske ekspeditioner – herunder Knud Rasmussens (1905; 1925; 1958) og Roald Amundsens (1912) – demonstrerer, hvordan qimmit var essentielle for overlevelse og navigation i det arktiske miljø.

1.4. Afhandlingens og kappens struktur

Afhandlingen er artikelbaseret og består af en kappe samt fem publicerede eller indsendte artikler. Kappen udgør det analytiske, teoretiske og metodiske fundament for afhandlingens samlede bidrag. Den består af fem hovedkapitler samt et forord, der introducerer min personlige baggrund og motivation, og en takkedel.

Kappen samler trådene fra artiklerne og placerer dem i en bredere tværfaglig kontekst. Hvert kapitel uddyber centrale aspekter af projektets erkendelsesramme, metodiske tilgange og analytiske fund og fungerer som en sammenhængende ramme for læsningen af de fem artikler.

Strukturen er som følger:

- Forord: Qujanarujussuaq / Tusind tak
- Kapitel 1: Introduktion – projektets motivation og ramme
 - 1.1 Min personlige baggrund og motivation
 - 1.2 Problemformulering

- 1.3 Tværfagligt udgangspunkt
- 1.4 Afhandlingens og kappens struktur
- 1.5 Præsentation af artikler og forskningsspørgsmål
- Kapitel 2: Videnskabsteoretisk ramme – fortolkning, refleksion og samskabelse af viden
 - 2.1 Hermeneutik
 - 2.2 Konstruktivisme
 - 2.3 Oprindelige folks viden
 - 2.4 Centrale begreber
 - 2.4.1 Immateriel kulturarv
 - 2.4.2 Situeret læring
 - 2.4.3 Menneske-dyr-relationer
 - 2.5 Iterativ tilgang og analyse i praksis
- Kapitel 3: Feltarbejde og metode
 - 3.1 Refleksivitet og forskerposition
 - 3.1.1 Adgang i praksis
 - 3.1.2 Biografisk baggrund – kort kontekstualisering
 - 3.1.3 Metodiske refleksioner over positionering
 - 3.2 Rekruttering af deltagere og adgang til feltet
 - 3.3 Interviewdesign, sprog og sproglig bearbejdning
 - 3.3.1 Sprogbrug og interviewpraksis
 - 3.3.2 Transskription, oversættelse og sproglig støtte
 - 3.3.3 Brug af grønlandske termer og navne

- 3.4 Informeret samtykke og etiske overvejelser
- 3.5 Litteraturstudier
- 3.6 Kvantitativ metode
- 3.7 Kvalitativ metode
- 3.8 Kvalitativ analyse af det åbne spørgsmål
- 3.9 Metodisk opsamling og afsluttende refleksion
- Kapitel 4: Resultater og diskussion
 - 4.1 Qimmit i Kalaallit Nunaat – mere end slædehunde
 - 4.2 Immateriel kulturarv som levende praksis
 - 4.3 Klima og erkendelse – mellem erfaring og videnskabelig viden
 - 4.4 En pluralitet af slædekulturer
 - 4.5 Forskerens position og metodisk refleksion
 - 4.5.1 Forskerposition og adgang
 - 4.5.2 Etik og vidensformidling
- Kapitel 5: Konklusion og perspektivering
 - 5.1 Perspektiver for videre forskning og praksis
- Dansk resumé
- English summary
- Kalaallisut eqikkaaneq
- Referencer

1.5. Præsentation af artikler og forskningsspørgsmål

Afhandlingens kerne udgøres af fem artikler, som alle bygger på kvalitative materiale genereret gennem feltarbejde og interviews i Nord- og Vestgrønland. Hver artikel har sit eget fokus og

specifikke forskningsspørgsmål, men de bidrager samlet til at besvare afhandlingens overordnede problemstilling.

1. *Experience exceeds awareness of anthropogenic climate change in Greenland*

Publiceret i Nature Climate Change

- Hvordan er Kalaallit Nunaats befolkning repræsenteret i globale klimaundersøgelser?
- Hvilke oplevelser og overbevisninger har befolkningen om klimaændringer?
- Hvordan varierer disse på tværs af regioner og sociale grupper?

2. *Wolf-dogs in Greenland – Interbreeding of Greenland Sled Dogs and Arctic Wolves*

Publiceret i Études Inuit Studies

- Har der fundet målrettet krydsning sted mellem slædehunde og ulve?
- Hvad motiverede disse handlinger, og hvilke konsekvenser havde de?

3. *Encounters Between Wolves, Humans, and Their Dogs in West and North Greenland*

Publiceret i Arctic

- Hvordan påvirker møder mellem ulve, slædehunde og mennesker lokal viden og forvaltning?
- Hvad kan disse interaktioner fortælle os om menneske-dyr-relationer i et arktisk miljø?

4. *A Study of Nanorriutit – Polar Bear Hunting Dogs in Avanersuaq*

Publiceret i Arctic Science

- Hvordan trænes og anvendes nanorriutit i isbjørnejagt?
- Hvordan overføres denne viden mellem generationer?
- Hvordan påvirkes praksis af klimaforandringer, og hvilke tilpasningsstrategier ses?

5. *From Sled Dogs to Cultural Icons: The Intangible Cultural Heritage of Greenlandic Qimmit*

Indsendt til Arctic Anthropology

- Hvordan bidrager qimmit til inuits immaterielle kulturarv?

- Hvilke praksisser og overførselsformer understøtter bevarelsen af denne arv?
- Hvilke udfordringer og muligheder opstår i mødet med moderne forandringer?

Artiklerne skal læses i forlængelse af hinanden og analyseres samlet i afhandlingens diskussions- og konklusionskapitler (kapitel 4 og 5). Her sammenflettes empiriske indsigter og teoretiske perspektiver i en samlet syntese.

Medforfattererklæringer for relevante artikler er vedlagt som Appendiks 4.

2. Videnskabsteoretisk ramme: Fortolkning, refleksion og samskabelse af viden

Min tilgang til undersøgelsen er kvalitativ og forankret i en kombination af hermeneutik og konstruktivisme. Disse to videnskabsteoretiske positioner deler et grundlæggende syn på viden som noget, der ikke blot opdages eller indsamles, men som genereres i og gennem relationer, sprog og kontekst. Inden for denne forståelse anerkendes også oprindelige folks viden som et ligeværdigt bidrag til erkendelse, og viden ses som noget, der kan samskabes – co-produced – gennem dialog mellem forskellige vidensformer.

I tråd med dette forstår jeg ikke data som noget, der "findes derude" og kan samles op, men som noget der opstår i mødet mellem forsker og mennesker (og mere-end-menneskelige aktører) under feltarbejde.

I dette kapitel forklarer jeg, hvordan jeg har operationaliseret denne erkendelsesramme metodisk og analytisk i afhandlingen.

2.1. Hermeneutik: Fortolkning som erkendelsesform

Hermeneutikken udgør den metodologiske grundramme for mit arbejde. I denne tradition forstås erkendelse som en fortolkende proces, hvor forskeren ikke er en neutral observatør, men en aktiv deltager i skabelsen af mening og forståelse. Erkendelse opstår således ikke uafhængigt af forskerens egne forforståelser, erfaringer og position, men i mødet mellem disse og det, der undersøges.

Centralt i denne tilgang står den hermeneutiske cirkel, som beskriver den kontinuerlige bevægelse mellem del og helhed, mellem tidligere forståelse og ny indsigt (Gadamer 2001). Fortolkning er ikke en lineær proces, men en dynamisk vekselvirkning, hvor forståelse hele tiden justeres, uddybes og forskydes i takt med nye erfaringer og perspektiver.

Jeg har anvendt denne cirkulære tilgang konkret og gentagne gange gennem hele mit forskningsarbejde. Hver gang jeg havde en samtale med en informant, blev min forståelse af begreber, praksisser og temaer udfordret og nuanceret. Dette fortsatte i arbejdet med transskribering og analyse, hvor mine forforståelser løbende blev forskudt i takt med en gradvis omformulering af det genstandsfelt, jeg arbejdede med. Hver ny fortolkning af et enkelt element ændrede helhedsbilledet – og omvendt. Dette iterative arbejde afspejler en praksisnær anvendelse af hermeneutikken, hvor erkendelse udvikles gennem en kontinuerlig dialog mellem forsker og felt (Kvale and Brinkmann 2009).

Et konkret eksempel på denne proces opstod i mødet med fangeren Lars Inûsugtok i Sisimiut, som havde kørt hundslæde i området i omtrent 50 år. Under vores samtale fortalte han om sin erfaring med havisfiskeri og om havisens betydning for hundslædekulturen i Sisimiut. Han beskrev, hvordan fiskeri efter hellefisk på isen tidligere var en vigtig del af hverdagen – ikke kun som fødekilde for mennesker, men også som en central ressource til at fodre hundene med. Derudover pegede han på, hvordan adgang til havisen var en forudsætning for vinterens fangstaktiviteter. Han nævnte også, at langt de fleste familier i Sisimiut tidligere havde hunde og deltog i både fangst og fiskeri som en integreret del af hverdagen.

Hans fortælling udfordrede min egen forforståelse. Indtil da havde jeg forbundet hundslædekørsel i Sisimiut primært med land- og søiskørsel, fordi det var det, jeg selv havde oplevet og observeret i området. Jeg havde ikke tænkt på havisen som en aktiv del af det økologiske og kulturelle netværk, der opretholder hundslædekulturen. Lars' viden gjorde det tydeligt, at havisen spiller en afgørende rolle – ikke blot som underlag for transport, men som forudsætning for fiskeri, fangst og dermed for hundenes overlevelse og velfærd. Det blev også klart, hvordan slædehundene tidligere var tæt forbundet med det kollektive livsgrundlag i lokalsamfundet.

I analysen blev dette møde et vendepunkt, hvor jeg fik et nyt blik for fangerkulturens forbundethed med havisen og for den rolle, fisk, fangst og fødekæder spiller i relationerne mellem mennesker og qimmit.

Hermeneutikken har desuden fungeret som en ramme for min deltagelse i tværgående og erfaringsbaserede samtaler, hvor forståelser er blevet til i dialog. I QIMMEQ-projektet og i møder med fangere, hundeslædeførere, lokale eksperter og andre informanter har jeg brugt den hermeneutiske bevægelse som et redskab til at afstemme og udfordre egne tolkninger. Disse udvekslinger har været afgørende for at skærpe mine analyser og åbne nye perspektiver på relationerne mellem mennesker, qimmit og landskab.

Den løbende dialog med informanter, kolleger og vejledere har ligeledes bidraget til erkendelser, som er vokset frem i mødet mellem forskellige erfaringer og synsvinkler. Hermeneutikken har dermed ikke blot fungeret som en teoretisk tilgang, men som en aktiv og situeret praksis i arbejdet med viden.

2.2. Konstruktivisme: Viden som relationel og situeret

Min videnskabsteoretiske ramme er derudover inspireret af konstruktivisme, som ikke blot betragter viden som socialt og kulturelt konstrueret, men også anerkender, at fænomener og virkelighed i sig selv skabes gennem sociale praksisser og fortolkninger. Ifølge denne tilgang eksisterer der ikke én objektiv virkelighed, som kan erkendes uafhængigt af menneskelig erfaring. Al erkendelse sker altid ud fra en position, i en kontekst og med bestemte forudsætninger – og det, vi opfatter som virkelighed, formes gennem sociale og kulturelle processer (Creswell 2014; Lincoln, Lynham, and Guba 2011). Forståelse er dermed aldrig neutral eller universel, men situeret, relationel og åben for forhandling.

Dette er særlig relevant i arbejdet med grønlandsk slædehundekultur og den viden, som lokale videnspersoner deler. Med "lokal vidensperson" refererer jeg til personer, som gennem livslang erfaring, praksis og forankring i et lokalt miljø har opbygget viden, færdigheder og forståelser, der ikke nødvendigvis er nedskrevet, men som overleveres gennem daglig praksis, fortællinger og sociale relationer.

Konstruktivismen har suppleret hermeneutikken ved at skærpe mit fokus på, hvordan ikke blot viden, men også virkelighed og sociale praksisser skabes og opretholdes gennem sociale og kulturelle processer. Hvor hermeneutikken især har informeret mit arbejde med fortolkning og erkendelse i mødet mellem forsker og deltager, har konstruktivismen givet mig et analytisk blik for, hvordan bestemte forståelser, normer og virkeligheder bliver til, forhandles og forandres i sociale sammenhænge – også uafhængigt af forskningsinteraktionen (Creswell 2014; Kvale and Brinkmann 2009).

Denne erkendelsesramme danner også udgangspunkt for mit arbejde med oprindelige folks vidensformer, herunder inuits erfaringsbaserede og relationelle erkendelsessystemer. Her bliver begreber som *sila* – ofte oversat som intellekt, sind eller vejrlig – centrale for forståelsen af, hvordan viden ikke kun overføres, men modnes gennem deltagelse, refleksion og relationer (Nuttall 1992; Kleivan and Sonne 1985; Wyatt 2012). Det er en viden, som ikke nødvendigvis er verbaliseret, men som lever i kroppen, i landskabet og i det sociale samspil.

2.3. Oprindelige folks viden: Erfaring og samskabelse

Denne afhandling bygger på samarbejde med og anerkendelse af oprindelige folks viden – også kaldet *Indigenous Knowledge* (IK) (Berkes 2017; Bielawski 2005). Mit empiriske grundlag består af kvalitative interviews med inuit, inughuit og kalaallit i Grønland, hvor viden overleveres gennem levet erfaring, sociale praksisser og mundtlig tradition. Denne viden er forankret i konkrete steder, relationer og måder at være i verden på (Kovach 2021).

Ifølge Inuit Circumpolar Council (ICC) (Buschman 2021) er oprindelig viden et systematisk, erfaringsbaseret og flerstrengt erkendelsessystem, der kombinerer biologiske, kulturelle og spirituelle dimensioner og overleveres fra generation til generation. Det er en dynamisk viden, som tilpasses og videreudvikles i takt med forandringer i omgivelser og samfund (Berkes 2017).

Et centralt begreb i denne kontekst er *sila*. *Sila* betegner ikke blot intellekt, men også vejr, omgivelser og en erkendelsesmæssig forbindelse til omverdenen – et holistisk begreb, der favner både fornuft, sansning og moral (Kleivan and Sonne 1985; Nuttall 1992; Wyatt 2012). Under mit feltarbejde mødte jeg *sila* ikke som noget, der blev forklaret i ord, men som noget, der udspillede sig i praksis – i relationer, i opdragelse, og i den måde kuske og fangere talte om at læse landskabet, hundene og vejret. Dette udfoldes særligt i artikel 1, hvor *sila* indgår som analytisk

nøgle i forståelsen af grønlandske erfaringer med klimaforandringer og samskabelse af viden (Minor et al. 2023).

Gennem mine interviews har jeg fået indblik i centrale aspekter af *qimmeq* – herunder viden om opdræt, specialisering, jagtteknikker, relationer og klima. Informanterne deler ikke blot information, men kulturel betydning og følelsesmæssigt forankret praksis. For eksempel har jeg gennem fangere og hundekuske fået indblik i, hvordan bestemte slædehunde trænes til isbjørnejagt, og hvordan denne praksis indgår i en bredere forståelse af liv, landskab og ansvar (Petersen 2010). Denne tematik udfoldes nærmere i artikel 4, hvor jeg analyserer *nanorriutit* som et kulturelt og relationelt fænomen i samtidjagtens praksis og fortællinger (Lund Jensen 2025).

Sprog spiller en væsentlig rolle i overleveringen af denne viden. Mange begreber eksisterer kun på kalaallisut eller inuktun og udtrykker nuancer, som ikke kan oversættes direkte. Viden om sne, is, jagt, dyreadfærd og hunde er ofte indlejret i sproglige billeder, metaforer og begreber, som giver mening i en lokal og kulturel kontekst (Battiste 2002; Degawan 2019). Derfor er det vigtigt, at viden dokumenteres og formidles på informanternes egne sprog. I mit arbejde har jeg bestræbt mig på at bevare og gengive begreber som *sila*, *nanorriutit* og *piniartog* på originalsproget, da deres betydning er tæt knyttet til erfaringsverden og kosmologi. Et eksempel på dette udfoldes i artikel 4, hvor jeg analyserer betydningen af *nanorriutit* i lokale fortællinger og praksis.

Denne afhandling er baseret på en tilgang til samskabelse af viden (*co-production of knowledge*), hvor oprindelig og akademisk viden bringes sammen i en ligeværdig dialog. Jeg har bestræbt mig på at anerkende og engagere mig i informanternes vidensformer og på at lade deres forståelser og erfaringer forme analysen. Dette kræver en etisk og reflektiv tilgang, hvor forskeren ikke blot indsamler, men samarbejder og fortolker i fællesskab (Smith 2012).

Samskabelse handler ikke blot om respekt, men om at skabe ny indsigt gennem mødet mellem videnssystemer. Denne tilgang muliggør en dybere forståelse af, hvordan kulturel praksis, økologisk erfaring og lokal kosmologi spiller sammen i forholdet mellem mennesker og *qimmit* (Whyte 2013).

Ved at anvende *Indigenous Knowledge* som en teoretisk og metodisk ramme, kan jeg analysere viden ikke som statisk tradition, men som levende kultur, som fortolkes, praktiseres og deles i hverdagen. I denne afhandling arbejdes med immateriel kulturarv ikke som en fast eller formel

kategori, men som en levet og foranderlig praksis, som formes og forhandles i menneske-dyr-relationer og sociale fællesskaber.

Det gør det muligt at undersøge, hvordan viden om *qimmit* ikke kun handler om funktion, men om livsform, identitet og tilhørsforhold.

Denne tilgang bygger videre på afhandlingens hermeneutiske og konstruktivistiske udgangspunkt: Viden skabes i relation, er situeret i praksis og fortolkes i samspil mellem forsker og vidensbærere. *Indigenous Knowledge* er her ikke blot et emne, men en måde at forstå og skabe viden sammen på (Yua et al. 2022; Olsen and Tharp 2013; Peary 2016; Peary 2022)

2.4. Centrale begreber

2.4.1. Immateriel kulturarv

I denne afhandling undersøger jeg hundeslædekulturens betydninger som en levende praksis, hvor kultur, viden og menneske-dyr-relationer forhandles og videreudvikles. Jeg anvender begrebet immateriel kulturarv som et analytisk begreb til at betegne hvordan kulturel viden og erfaring manifesterer sig i praksis, samtidig med at jeg forholder mig kritisk til begrebets anvendelse i institutionelle og politiske sammenhænge.

Begrebet "immateriel kulturarv" blev internationalt formaliseret gennem UNESCO's konvention fra 2003, som definerer det som:

"... the practices, representations, expressions, knowledge, skills — as well as the instruments, objects, artefacts and cultural spaces associated therewith — that communities, groups and, in some cases, individuals recognize as part of their cultural heritage. This intangible cultural heritage, transmitted from generation to generation, is constantly recreated by communities and groups in response to their environment, their interaction with nature and their history, and provides them with a sense of identity and continuity..." (UNESCO 2023, 5).

Denne definition understreger, at immateriel kulturarv ikke er statisk, men noget, der "konstant genskabes af fællesskaber i samspil med omgivelser, natur og historie". Det giver kulturarvsbegrebet en dynamisk og relationel karakter og fremhæver både kontinuitet og forandring som grundelementer.

Konventionens mål var at give anerkendelse og beskyttelse til kulturelle praksisser, der ikke nødvendigvis lader sig fastholde i bygninger eller genstande – men som netop lever i sociale fællesskaber, i ritualer, mundtlig overlevering, håndværk, dans, musik og viden.

Begrebet opstod som en reaktion på en lang kulturarvpolitisk tradition, der primært havde fokuseret på materielle levn som bygninger, monumenter og artefakter. Kritikere og repræsentanter gjorde opmærksom på, at mange samfunds kulturarv ikke kunne fastholdes i fysiske strukturer, men var forankret i praksis, ritualer, håndværk og mundtlig viden. Dette blev en vigtig drivkraft bag oprettelsen af konventionen om beskyttelse af den immaterielle kulturarv (UNESCO 2023), som dermed også blev et redskab til at demokratisere og udvide, hvad der anerkendes som kulturarv (Hafstein 2008).

I modsætning til materiel kulturarv, som ofte forbindes med monumenter og fysiske genstande, er den immaterielle kulturarv flydende, praksisbaseret og ofte mundtligt overleveret.

Begrebet "immateriel kulturarv" er blevet udbredt gennem UNESCO's konvention fra 2003 og har haft stor betydning for, hvordan kultur anskues og forvaltes internationalt (UNESCO 2023). I Grønland blev konventionen ratificeret i 2009. Som kulturforskere har påpeget, kan dette perspektiv dog risikere at fastfryse kultur som noget autentisk og uforanderligt (Kirshenblatt-Gimblett 2004; Smith 2006). I denne afhandling anvender jeg i stedet begrebet for at indfange, hvordan kulturelle praksisser – såsom viden om *qimmit* – opstår, udøves og forandres i konkrete relationer og situationer.

I min empiri viser det sig tydeligt, at slædehundekultur ikke blot handler om videreførelse af en bestemt tradition, men om en fleksibel og kropslig praksis, der er dybt forankret i omgivelserne. Hundene og deres mennesker tilpasser sig ændringer i klima, landskab og teknologi. Nogle kuske ændrer deres udstyr, justerer kørestilen eller udvikler nye metoder til træning. Disse forandringer er ikke tegn på, at kulturen er truet, men på at den lever og udvikler sig. Andre fokuserer på deres funktionelle rolle i fangst og transport. Denne mangfoldighed i betydningsproduktion viser, at immateriel kulturarv ikke er én ting – men noget, der hele tiden skabes og omskabes i hverdagen.

Samtidig viser interviews med lokale videnspersoner – det vil sige personer, som gennem praksis og erfaring har opnået en situeret og relationel viden om *qimmit* og slædekultur – at begreber som

"*ileqqutoqqat*" (traditionel kulturarv) og "*kulturi*" (kultur) bruges forskelligt. Nogle deltagere taler om *qimmit* som familie eller som bindeled til forfædre.

UNESCO's definition fremhæver, at immateriel kulturarv er kendetegnet ved at være levende, at overføres mellem generationer, og at den formes i samspil med natur, omgivelser og historie. Det er netop dette levende aspekt, jeg undersøger i min forskning – ikke som et spørgsmål om bevaring, men som et spørgsmål om betydning. Hvorfor vælger nogle at fortsætte med *qimmit* i dag? Hvordan taler de om det? Hvad betyder det følelsesmæssigt, identitetsmæssigt og kulturelt?

Jeg betragter dermed ikke immateriel kulturarv som noget, der skal bevares i uændret form, men som noget, der gøres i relationer, i praksis og i fortælling. I stedet for at reproducere en essentiel forståelse af hundeslædekulturen, forsøger jeg at vise, hvordan den opleves og formes af de mennesker og dyr, der deltager i den – under forandrede vilkår og i en globaliseret verden. Denne tilgang forener et praksisnært blik med et analytisk perspektiv, som gør det muligt at anvende begrebet immateriel kulturarv i tråd med nyere kulturarvsteori.

Denne tilgang muliggør en analyse, der er praksisbaseret, oplevelsesnær og fortolkende – og som anerkender kulturens kompleksitet, foranderlighed og flertydighed frem for at søge efter faste essensbegreber.

2.4.2. Situeret læring

Thulekulturen betegner den inuit kulturgruppe, der migrerede fra Alaska til Kalaallit Nunaat omkring år 1200 e.v.t. Thulefolkene er forfædre til den nuværende grønlandske befolkning og var specialiserede i fangst af havpattedyr som hvalros, hval og sæl. De var mobile og tilpassede sig det arktiske miljø gennem brug af avancerede teknologier som kajak og hundeslæde, boliger af sten og tørv samt komplekse sociale strukturer (Gulløv 2004; Mathiassen 1927).

For at overleve i det store sne- og islandskab var *qimmit* uundværlige for *piniartut*, da de fungerede som fangst- og rejsepartnere (Jensen 2018; 2020). I det traditionelle grønlandske fangersamfund, der ofte var baseret på fangst og fiskeri, spillede opdragelsen af den næste generation en afgørende rolle for både individets og kollektivets overlevelse. Et barn måtte tilegne sig en lang række færdigheder for at kunne klare sig i det barske arktiske klima, hvilket krævede en livslang, uformel uddannelse (Lave and Wenger 2003; Wenger 1999).

Gennem mine interviews fremgår det, at denne form for praksislæring stadig eksisterer i dag, om end under forandrede vilkår. Piniartog Olennguaq Kristensen fortæller eksempelvis, hvordan han har givet sin søn hunde som tolvårig og siden har *ilinniartippaa* ham – altså ”lært ham op” – gennem fælles fangstrejser. Ordet *ilinniartippaa* betyder direkte oversat ”jeg lærer ham (noget)”, og rummer ikke kun formidling af færdigheder, men også en dybere relationel og kropslig form for vidensoverførsel.

”Alle mine fangst-praksisser, siden han var lille, har han taget med mig [...] Jeg lærte ham når vi var på slædeture [...] Da han var 13 år var vi ude og fik en isbjørn sammen. Jeg var sammen med tre af mine børn, og jeg lærte dem undervejs. [...] Første gang han skar sine hunde fri og fangede en isbjørn selv [...] Jeg betragtede hvordan han gjorde, som jeg havde lært ham det. Jeg forstod, at jeg havde videregivet denne isbjørnefangst skik [...] Det er jeg stolt over.”

Dette eksempel illustrerer både det teoretiske begreb om *legitim perifer deltagelse* og, vigtigst, hvordan viden om *qimmit* og fangst ikke blot kopieres, men kropsliggøres og forankres i oplevelse, sansning og følelsesmæssigt engagement.

Lave og Wenger (2003) introducerer begrebet ”legitim perifer deltagelse” for at beskrive, hvordan nyttilkomne træder ind i et praksisfællesskab og gradvist bliver fuldgældige deltagere. Dette passer godt til beskrivelsen af, hvordan yngre familiemedlemmer træder ind i fangstlivet i Grønland: først som observatører og medhjælpere, senere som aktive og selvstændige deltagere.

Denne form for situeret læring er en vigtig del af vidensoverførslen omkring *qimmit*. Viden om hundenes pleje, optræning og fangstbrug bliver ikke lært gennem manualer, men gennem daglig praksis, relationer og sanselig erfaring. Det betyder også, at viden er situeret – den er knyttet til specifikke personer, steder, hunde og omgivelser.

Ved at anvende situeret læring som analytisk begreb kan jeg forstå slædehundekulturen som en levet og lært praksis, hvor tradition og forandring smelter sammen. Denne tilgang gør det muligt at analysere, hvordan viden ikke blot overføres, men samskabes gennem deltagelse, ansvar og relationer.

I det traditionelle grønlandske samfund var opdragelsen præget af kulturelle forestillinger om *sila*. Uddannelsesforskeren Tasha Wyatt (2012) gengiver en af sine interviewdeltageres beskrivelse af *silas* indflydelse på opdragelse således:

“*Sila*, the Greenlandic concept of intellect or mind, acts as a barrier to parental involvement. According to this participant, in the traditional Greenlandic hunter society parents believed that a child’s *sila* was something that developed automatically as the child matured... He explained that even in the present day... this cultural belief poses a problem because parents provide little advisement to their children, and instead defer to the child’s *sila* for guidance. We still meet parents saying it is okay let him play for himself. Let him do what he wants. When time comes, he will get his *sila*” (Wyatt 2012, 133).

I forlængelse af Wyatts (2012) informant, der beskriver *sila* som en “cultural belief”, betragter jeg i denne afhandling *sila* som en levet, kropsligt erfaret og relationel erkendelsesform.

Jeg genkender denne forståelse i flere af mine interviews, hvor forældre eller ældre familiemedlemmer fortalte, at de “lod børnene finde ud af det selv.” Dette peger på en opdragelsesform, hvor læring ikke sker gennem direkte instruktion, men gennem deltagelse, observation og gradvis erfaring – en tilgang, der er nært beslægtet med begrebet situeret læring. Her bliver barnets *sila* ikke noget, man passivt modtager, men noget, der udvikles i samspil med omgivelser, praksis og relationer.

Min egen forståelse af situeret læring blev netop formet i mødet med sådanne udsagn under mit feltarbejde i Vest- og Nordgrønland. Gennem samtaler med fangere og slædekuske blev det tydeligt, at læring om qimmit, fangst og omgivelser foregår i relationer og praksis – ikke gennem formel undervisning, men som deltagelse i hverdagsliv og fangstrejser.

I den grønlandske kontekst spiller også kulturelle forståelser som *sila* en væsentlig rolle i læring og opdragelse. Ifølge Tasha Wyatt (2012) og andre forskere er *sila* – ofte oversat som intellekt eller sind – et centralt begreb i inuitkulturer, hvor børns udvikling forstås som en indre proces. Forældre griber ikke nødvendigvis aktivt ind, men stoler på barnets egen modning og dømmekraft. Denne tilgang understøtter idéen om læring gennem deltagelse og frihed under ansvar.

Min egen opvækst var præget af lignende værdier, hvor ansvar og læring opstod i takt med deltagelse og erfaring snarere end gennem direkte instruktion. I feltarbejdet genkendte jeg derfor mange af de mønstre, som beskrives i litteraturen, og kunne se, hvordan *sila* kom til udtryk i praksis – eksempelvis når børn deltog i slædekørsel, fiskeri eller fangst uden eksplicit vejledning, men lærte gennem observation og relation.

Endelig peger Olsen og Tharp (2013) på en række værdier i det grønlandske fangersamfund – selvkontrol, selvstændighed, gensidig hjælp, fleksibilitet og helhedsforståelse – som tilsammen skaber et læringsmiljø, hvor praksisfællesskaber er fundamentet. Gennem denne linse fremstår *qimmit* ikke blot som arbejdsdyr, men som centrale aktører i et læringsunivers, hvor tradition, identitet og færdigheder forankres i levende fællesskaber og meningsfuld praksis.

2.4.3. Menneske-dyr-relationer

Menneske-dyr-relationer udgør et selvstændigt og voksende forskningsfelt inden for humaniora (DeMello 2012). Denne afhandling fokuserer specifikt på relationerne mellem mennesker og *qimmit* i Kalaallit Nunaat – relationer, der er formet af både funktionalitet, affekt og kulturel betydning. Dette perspektiv er centralt for forståelsen af slædehundekulturen som en levende og meningsbærende praksis.

I det traditionelle grønlandske fangersamfund har slædehunde været uundværlige partnere i overlevelse, transport og jagt. *Qimmit* var mere end hjælpere – de var rejsefæller og aktive deltagere i fangstlivet. Informanter i min undersøgelse beskriver, hvordan hundene deler livsrum, opgaver og følelsesmæssige bånd med deres ejere. Relationerne er præget af gensidig afhængighed, tillid og respekt (Jensen 2020; Lund Jensen 2025; Lund Jensen and Sinding 2023).

Tim Ingold (2011) fremhæver, at jæger-samler-samfund ofte opfatter dyr som ligestillede aktører, i modsætning til bondekulturer, hvor forholdet ofte er præget af dominans. Denne skelnen er frugtbar i forståelsen af *qimmit* som medaktører i fangst, læring og kulturel kontinuitet. I denne afhandling anvender jeg derfor et perspektiv, hvor *qimmit* ikke blot forstås som funktionelle dyr, men som sociale partnere, som mennesker indgår i meningsfulde og forpligtende relationer med.

Dette synspunkt udbygges af Donna Haraway (2003), som introducerer begrebet *companion species* og understreger, at menneske-dyr-relationer udgør gensidige og formende fællesskaber,

hvor begge parter bliver til gennem hinanden. Haraways idé om “becoming with” peger på, at *qimmit* ikke blot bidrager til menneskers liv, men også selv formes gennem relationen.

Disse relationer er dynamiske og kontekstafhængige. I byområder, hvor hundene ofte holdes fysisk adskilt fra menneskers boliger, ændres relationernes karakter. Det fysiske og følelsesmæssige nærvær svækkes, og relationen mellem menneske og *qimmeq* transformeres i takt med samfundsforandringer og ændrede forståelser af både dyr, livsstil og praksis.

Qimmit spiller desuden en central rolle i læring og vidensdeling. De indgår i *situated learning* (Lave and Wenger 2003; Wenger 1999), hvor børn og unge tilegner sig viden og færdigheder gennem deltagelse i konkrete praksisser såsom jagt og pasning af hunde. Hundene fungerer dermed ikke blot som kulturelle objekter, men som relationelle nøgler til forståelse, færdighed og identitet.

Ved at inddrage perspektiver fra *human-animal studies*, posthumanistisk tænkning og *Indigenous Knowledge* bliver det tydeligt, hvordan viden og praksis ikke kun skabes i sociale fællesskaber mellem mennesker, men også i tværartsfællesskaber, i bevægelse gennem landskaber og livsformer. Disse relationer rummer et potentiale for samskabelse, hvor menneskelig og ikke-menneskelig erfaring væves tæt sammen.

Hermeneutikken tilbyder en erkendelsesramme, hvor viden forstås som en cirkulær og refleksiv proces mellem forforståelse og ny indsigt. Konstruktivismen supplerer med fokus på viden som noget kontekstuel og socialt situeret. Teorierne om immateriel kulturarv og *situated learning* muliggør analyser af, hvordan viden praktiseres og overføres i hverdagen, mens *Indigenous Knowledge* og posthumanistisk tænkning tilføjer en forståelse af alternative erkendelsesformer og artsoverskridende relationer.

Disse teoretiske tilgange overlapper og forstærker hinanden. De deler en forståelse af viden som noget, man gør – i relation, i praksis og i fællesskab. I konteksten af grønlandsk slædehundekultur betyder det, at *qimmit* ikke blot er symboler på tradition, men aktive deltagere i et netværk af læring, omsorg og identitet.

Afslutningsvis viser afhandlingen, at slædehundekulturen i Kalaallit Nunaat rummer mere end praktisk viden eller nostalgisk betydning. Gennem kvalitative metoder, samskabelse og refleksiv analyse fremstår *qimmit* som nøgler til forståelse af både menneskelige og ikke-menneskelige

relationer, af erkendelse, sprog og vedvarende kulturel praksis. Ved at kombinere *Indigenous Knowledge, situated learning*, hermeneutik, konstruktivisme og posthumanistiske perspektiver har jeg arbejdet med en tværgående tilgang, hvor viden og kultur undersøges i praksis – i bevægelse, i relation og i fællesskab.

2.5. Iterativ tilgang og analyse i praksis

Min analyse har fulgt en tematisk tilgang inspireret af kvalitativ, fortolkende metode. Arbejdet har været iterativt, i den forstand at jeg har bevæget mig frem og tilbage mellem empiri, teori og refleksion i flere omgange. Jeg har ikke anvendt et kodningsskema eller en foruddefineret analyseteknik, men har arbejdet med meningsdannelse og betydningslag, sådan som det foreslås i tematisk analyse (Braun and Clarke 2006; Kvale and Brinkmann 2009). Hver gennemlæsning af interviewmaterialet førte til nye indsigter, som igen ændrede min forståelse af helheden. Den hermeneutiske og konstruktivistiske tilgang har gjort det muligt at forstå *qimmit* og slædekulturen ikke som et objektivt studieobjekt, men som et relationelt felt, hvor betydning og viden formes i samspil mellem mennesker, dyr, historie og sted (Berger and Luckmann 1967; Gadamer 2001).

For at illustrere den iterative karakter af min analyse, og for at give læseren indsigt i, hvordan jeg arbejdede med mønstre og betydningslag i materialet, præsenterer jeg nedenfor en oversigt over centrale temaer, som udviklede sig i løbet af analysen. Temaerne opstod ikke i en bestemt rækkefølge eller som et færdigt sæt fra begyndelsen, men blev gradvist formet og justeret gennem læsning, fortolkning og tilbagekobling til både empiri og teori.

Den tematiske analyse var således en dynamisk proces, hvor tidlige indtryk og koder i nogle tilfælde blev forkastet eller omformuleret, mens andre temaer voksede frem og blev styrket undervejs. Tabellen viser et udtræk af de temaer, som i sidste ende kom til at bære analysen og åbne nye forståelser af relationer mellem mennesker, *qimmit* og landskab.

For at illustrere den iterative karakter af min analyse og tydeliggøre, hvordan jeg arbejdede med mønstre og betydningslag i materialet, præsenterer jeg nedenfor en oversigt over centrale temaer, der gradvist udviklede sig gennem analysen.

Tabellen nedenfor præsenterer udvalgte temaer fra analysen og dækker ikke alle identificerede temaer.

Tema	Beskrivelse	Eksempel
Menneske–qimmeq-relationer	Relationer præget af tillid, responsivitet og affektiv kommunikation	Hundens evne til at aflæse kuskens bevægelser uden ord
Kroppens rolle i læring	Kropslig, sanselig og erfaringsbaseret vidensoverførsel	At køre bag sin far og lære ved at observere i stilhed
Vidensoverførsel og opdragelse	Ikke-verbal, situeret og social læring gennem deltagelse og tilstedeværelse	“Min far sagde aldrig noget – jeg måtte bare se, hvad han gjorde”
Identitet og livsform	At være kusk eller fanger som livsvalg og som del af lokal identitet	Fortællinger om at blive “formet” gennem fællesskab og hundeliv
Kulturarv og forandring	Forhandling mellem tradition og modernitet; spændet mellem fangstliv og nye anvendelser af qimmit	Oplevelser med væddeløb, turisme eller hundenes forsvinden

Disse temaer foldes yderligere ud i kapitel 3, særligt afsnit 3.8, hvor analysens praktiske gennemførelse, kodning og validering beskrives i detaljer. Her giver jeg også konkrete eksempler på, hvordan temaerne blev udviklet og forankret i citater og kontekst.

3. Feltarbejde og metode

Denne ph.d.-afhandling undersøger hundeslædekulturen i Kalaallit Nunaat med fokus på, hvordan denne kultur praktiseres, fortolkes og videregives i et nutidigt og historisk perspektiv. Projektet søger at forstå, hvordan *qimmit* – de grønlandske slædehunde – spiller en central rolle i samspillet mellem mennesker, miljø, teknologi og kulturarv. Gennem en flerstrengt metodisk tilgang analyseres variationer i brugen af slædehunde på tværs af regioner og mellem erhvervmæssige og fritidsbaserede praksisformer. Derudover belyses de måder, hvorpå hundeslædekørere forstår og

formidler deres viden, identitet og traditioner i lyset af samfundsforandringer, klimabetingelser og politiske rammer.

Dette kapitel redegør for de metodiske overvejelser og valg, som har formet denne afhandlings forskningsproces. Her præsenterer jeg min forskningspositionering samt de strategier, jeg har anvendt til rekruttering af interviewdeltagere. Derudover gennemgår jeg interviewprocessen og sikringen af informeret samtykke fra deltagerne. Jeg reflekterer også over de etiske overvejelser, som har været centrale i forbindelse med arbejdet med oprindelige folks viden og mundtlige overleveringer. Kapitlet, indbefatter både kvantitative og kvalitative metoder, hvor jeg især fokuserer på den kvalitative analyse af åbne spørgsmål. Afslutningsvis præsenteres en opsummering af metodiske refleksioner, som binder kapitlet sammen og understreger metodens relevans og troværdighed i forhold til afhandlingens overordnede formål.

Metodiske udfordringer opstod, særligt i relation til citatpraksis, anonymitet og spørgsmålet om reciprocitet. Jeg fastsatte et honorar på 250 kr. i timen, som anbefalet af min tidligere vejleder Lene Kielsen Holm. Nogle takkede nej, mens andre modtog det. Til gengæld oplevede jeg også omfattende lokal støtte i form af husly og forplejning.

Reciprocitet, forstået som en relation baseret på gensidighed og respekt (Yua et al. 2022), blev et vigtigt refleksionspunkt. Jeg kunne ikke altid gengælde den gæstfrihed, jeg blev mødt med, og måtte afvise forslag om at vende tilbage til de mange steder, hvor jeg holdt feltarbejde og tilbud om yderligere feltarbejde, for eksempel i Tasiilaq, på grund af økonomi og logistik. Jeg forsøgte dog at give tilbage gennem dialog og formidling – blandt andet ved at dele artiklen om *Nanorriutit* (Lund Jensen 2025) med dem, jeg havde interviewet og KNQK, da den er publiceret som *open access*. Jeg præsenterede også mine foreløbige resultater for isbjørnefangeren Olennguaq Kristensen og hans kone Naduk under Greenland Science Week 2023 i Nuuk.

Derudover har jeg udarbejdet grønlandske resuméer til mine artikler i *Arctic Science* og *Arctic* som led i en inkluderende og flersproget forskningspraksis. I tidsskrifter har jeg søgt at anerkende mine informanter som medvidende bidragsydere ved at nævne dem i artiklerne, i overensstemmelse med MacLeods (2021) retningslinjer for citation af oprindelig viden. Jeg har dog også respekteret

de formelle retningslinjer i tidsskrifter som *Arctic* og *Arctic Anthropology*, hvor disse personer af redaktionelle årsager skal anføres som *personal communication*. Før mit feltarbejde begyndte, rådførte jeg mig med *piniartog* Toku Oshima om, hvornår det ville være passende at rejse.

3.1. Refleksivitet og forskerposition

Min opvækst i Grønland og min livslange relation til slædehunde har givet mig en insiderposition. Det har åbnet døre, men også krævet skærpede refleksioner over mine egne forforståelser (Dwyer and Buckle 2009; Samms Hurley and Jackson 2020). Jeg har været opmærksom på at møde informanter med åbenhed og ydmyghed og at aflæse tavshed, tvivl og sociale normer som potentielle udtryk for viden og erfaring. Hermeneutikken fungerer i denne sammenhæng ikke blot som teori, men som erkendelsespraksis, hvor viden opstår i relation og gensidig tolkning (Gadamer 2001; Gadamer 1960).

Inspireret af Donna Haraways begreb om *situated knowledges* (1988), og i forlængelse af refleksiv antropologi (Abu-Lughod 2008; Todd 2016), forstår jeg min rolle som forsker ikke som neutral observatør, men som aktivt deltagende i erkendelsen. I arbejdet med oprindelige folks viden har jeg bestræbt mig på at være ikke blot refleksiv, men *responsiv* (Todd 2016) – i betydningen forpligtet og lydhør i mødet med informanterne. Dette har blandt andet udmøntet sig i inddragelse af informanter i validering, deling af artikler og sikring af open access-publicering.

Denne positionering er vigtig, fordi jeg arbejder med viden, der er situeret, relationel og ofte mundtligt overleveret – og som bærer både historisk sårbarhed og kulturel betydning. At forske i levende kultur og menneske–dyr-relationer i grønlandsk kontekst kræver lydhørhed over for lokale forståelser og forankringer. Ved at være responsiv frem for blot refleksiv søger jeg at undgå at repræsentere på andres vegne uden ansvarlighed og i stedet invitere til vidensudveksling, hvor relationer og gensidighed anerkendes som en del af erkendelsen.

Ved at samle baggrund, forløb og refleksivitet i ét kapitel tydeliggøres sammenhængen mellem teori, metode og etik i projektet. Det følgende kapitel uddyber den erkendelsesramme, der ligger

til grund for analysen, og viser, hvordan hermeneutik og konstruktivisme fungerer som metodiske og analytiske fundamenter i arbejdet med *qimmeq* og hundeslædekultur.

3.1.1. Adgang i praksis

Min position som både insider og outsider var ikke statisk, men skiftede afhængigt af kontekst og relation – et forhold der er velbeskrevet i den kvalitative forskningslitteratur (Holmes 2020; Kezar 2002; Merriam et al. 2001). Jeg har været insider, når det gjaldt opvækst med *qimmit*, sprog og livsform – og vi havde endda *nanorriutit* (isbjørnejagthunde) og ulvehunde i vores hundespand – men jeg har ikke selv deltaget i isbjørnejagt, og var derfor outsider i forhold til selve fangstpraksissen. Dette skabte både fordele og dilemmaer, som jeg reflekterede over i feltnoter og efterfølgende analyser. Som Bourdieu (2011) beskriver det, er kulturel kapital kropsliggjort erfaring, som ikke kan overføres, men skal erfares. Min adgang til feltet var derfor tæt forbundet med min habitus og sociale placering i lokalsamfundene. Denne kropsligt indlejrede erfaring – det Bourdieu kalder *embodied cultural capital* – kom til udtryk i måden, jeg interagerede med både mennesker og *qimmit* på, og i min mulighed for at aflæse og indgå i praksisser uden lange introduktionsforløb.

Eksempelvis var det en fordel, at flere vidensbærere kendte til mig eller min familie. Dette gjorde, at jeg ikke altid behøvede at forklare min tilstedeværelse eller motiv for projektet. Samtidig var det vigtigt at undgå at blive opfattet som ekspert. Jeg betragtede de lokale videnspersoner som de egentlige eksperter og betragtede min rolle som lyttende og lærende. I dette arbejde har jeg også lyttet til de ældres *unikkaat* – både som barn og som forsker – fortællinger, der ikke blot formidler viden, men også følelser, erfaringer og verdenssyn. *Unikkaat* (Hendriksen 2021; Laugrand 2005; Thisted 2011) er ikke opdigtede historier, men fortællinger fra et levet liv, som de ældre selv har oplevet eller fået fortalt og givet videre gennem generationer.

3.1.2. Biografisk baggrund – kort kontekstualisering

Min far blev opdraget af sin bedstefar, som var fanger i Assaqtuaq i 1950'erne og 60'erne, og videreførte denne livsform sideløbende med fuldtidsarbejde. Det var også gennem ham, jeg fik

min første viden om *qimmeq* – ikke gennem formel undervisning, men gennem deltagelse i hverdagens praksisser med hunde og slædekørsel. Min mor stammer fra en familie i Nuuk med både grønlandske og danske rødder – ofte omtalt som "blandingsfamilier" i den koloniale kontekst. Disse familier udgjorde en særlig social gruppe i det urbane, flersprogede miljø i Nuuk, præget af historisk tilknytning til handel, administration og kultur – herunder slægtninge som Lars Aqqaluk Møller, tidligere redaktør af *Atuagagdliutit*. Familien var overvejende grønlandssproget; det var først med min bedstemor Karolines generation, at dansk blev lært og brugt som en del af hverdagen. Min mor er ikke vokset op med *qimmit*.

Min barndom var præget af ophold i Sisimiut og Qaanaaq, hvor jeg fra tidlig alder deltog i fodring, leg og slædekørsel med *qimmit*. Jeg lærte gennem praksis – en form for *situated learning* – hvor viden blev overført kropsligt, relationelt og gennem observation.

Denne opvækst har været afgørende for min forståelse af den levede virkelighed og kompleksitet, der kendetegner hundeslædekulturen. Jeg har derfor valgt at inddrage udvalgte personlige fortællinger i afhandlingen – ikke for at sætte mig selv i centrum, men for at vise, hvordan min adgang, forståelse og analyse er situeret og forankret.

3.1.3. Metodiske refleksioner over positionering

Det er svært at være fuldstændig neutral, når man forsker i sin egen kultur. Jeg har derfor aktivt arbejdet med min forforståelse som analytisk ressource – og ikke som bias. Dette er i tråd med en hermeneutisk tilgang, hvor forforståelsen er en forudsætning for indsigt, så længe den gøres eksplicit og udfordres gennem mødet med andres erfaringer.

Mit mål har ikke været at dokumentere en "sand" slædekultur, men at åbne for mangfoldige stemmer og erfaringer. Min flersprogethed, min kulturelle baggrund og min egen deltagelse i praksisser med *qimmit* har gjort det muligt at indgå i meningsfulde samtaler, som ellers ville have krævet langt længere feltforløb. Samtidig har jeg forsøgt at give noget tilbage – ved at præsentere resultater, kompensere deltagere og inddrage grønlandske sprog og perspektiver i hele forskningsprocessen.

Denne situerede tilgang til positionering har været afgørende for hele afhandlingens design, som beskrevet i kapitel 3 og udfoldet gennem de metodiske valg, jeg præsenterer i de følgende afsnit.

3.2 Rekruttering af deltagere og adgang til feltet

Rekrutteringen af interviewdeltagere skete gennem en flerstrengt tilgang, der kombinerede formelle netværk, personlige kontakter og lokale relationer i de samfund, hvor feltarbejdet fandt sted. Mit udgangspunkt var primært *snowball sampling*, hvor initiale kontaktpersoner – identificeret via tidligere forskningsprojekter, QIMMEQ-projektets kommunikationskanaler og nationale institutioner som KNAPP (Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Peqatigiiffiat) – henviste mig videre til nye deltagere med specialiseret viden om *qimmit* og slædekultur. Denne metode er særlig velegnet i kontekster, hvor viden er erfaringsbåren, situeret og distribueret inden for fællesskaber, og hvor det ofte er deltagerne selv, der bedst ved, hvem der har relevant indsigt (Patton 2002).

I praksis udviklede snowball-kæderne sig ofte fra formelle kontakter til uformelle netværk. Lokale *gatekeepers* – personer med stærk forankring i bygden eller byen – introducerede mig til nøglepersoner og legitimerede min tilstedeværelse. Derudover blev rekrutteringen suppleret af *convenience sampling* i situationer, hvor personer uopfordret kontaktede mig efter oplæg, eller som respons på medier og sociale platforme. For eksempel oplevede jeg under Avannaata Qimussersua i 2018, at flere hundeslædekørere henvendte sig med ønske om at bidrage. Ligeledes modtog jeg henvendelser via Facebook, Messenger, KNR og Sermitsiaq fra personer, der havde hørt om mit projekt og ønskede at dele deres erfaringer. Disse former for selvrekruttering tolker jeg som udtryk for engagement, anerkendelse og en relationel åbenhed i feltet.

Snowball- og *convenience sampling* blev anvendt strategisk med henblik på at opnå både geografisk spredning og variation i alder, køn, dialekt og erfaringsbaggrund. Jeg gennemførte interviews i Qaanaaq, Siorapaluk, Savissivik, Ilulissat, Oqaatsut, Saattut, Uummannaq, Sisimiut, Qasigiannuguit, Nuuk og yderligere steder. Deltagerne omfattede både unge og ældre, mænd og kvinder, erfarne fangere og nyere kørere fra både bygder og byer. Dette gjorde det muligt at indsamle viden fra forskellige perspektiver og praksisfællesskaber og samtidig undgå homogenisering af stemmer og erfaringer.

Min rolle som forsker med en offentlig tilknytning til QIMMEQ-projektet og en synlig interesse i *qimmit* og slædekultur har uden tvivl påvirket rekrutteringsprocessen. Jeg har været bevidst om denne position og har aktivt søgt at inkludere både personer, jeg havde relation til, og personer, jeg aldrig tidligere havde mødt. Målet var at sikre, at viden og erfaringer fra forskellige sociale og geografiske positioner kom til udtryk.

Etiske hensyn indgik også i rekrutteringsprocessen. Jeg interviewede ikke personer under 18 år, og deltageres bidrag blev kun anvendt, hvis de havde afgivet informeret samtykke. Dette gjaldt også i tilfælde, hvor interviews var gennemført, men hvor skriftligt samtykke ikke efterfølgende blev returneret. Det er værd at bemærke, at ingen af de personer, jeg kontaktede med henblik på interviews, takkede nej til at deltage. Dette betragter jeg som en tillidserklæring og et udtryk for en fælles interesse i at dokumentere og videreformidle viden om *qimmit* og deres kulturelle betydning.

3.3. Interviewdesign, sprog og sproglig bearbejdning

Formålet med interviewene var at indsamle både beskrivende og ny viden gennem en samtalebaseret tilgang, der tillod deltagerne at udfolde egne erfaringer og fortolkninger. Jeg valgte derfor et fleksibelt, semistruktureret interviewdesign (Kvale and Brinkmann 2009), der kunne rumme det uforudsete og give plads til samtaler, som bevægede sig ud over de oprindelige forskningsspørgsmål.

Min spørgeguide blev løbende justeret i takt med, at nye temaer opstod i felten. Det første feltarbejde i Sisimiut gav anledning til en udvidelse af guiden, efter at *piniarteq* Lars Inûsugtok understregede havisens betydning for slædekulturen – et aspekt, jeg ikke tidligere havde forbundet med dette område. Med vejledning fra min daværende bivejleder, Lene Kielsen Holm, blev emner som slæderuter, generationsviden og relationen mellem mennesker, dyr og miljø derfor integreret som gennemgående temaer i den videre generering af empirisk materiale.

Interviewene blev gennemført i forskellige formater – ansigt-til-ansigt, telefon, e-mail og Messenger – afhængigt af kontekst og deltagernes præferencer. Jeg tilstræbte at skabe trygge og uforstyrrede rammer for samtalerne, både i private hjem, på museer, i skoler og i det fri. Det var

afgørende at etablere en atmosfære af gensidig respekt og ligeværd, hvor informanterne kunne tale frit. Jeg præsenterede mig som forsker med interesse for *qimmit* og slædekultur, men ikke som ekspert. Mange interviews udviklede sig til dialoger, hvor deltagerne tog ejerskab over samtalen og indgik i samskabende refleksioner. Denne tilgang ligger i forlængelse af en forskningsetisk praksis, hvor deltagere betragtes som medvidende aktører og ikke blot datakilder (Kovach 2021; Smith 2012).

3.3.1. Sprogbrug og interviewpraksis

Et centralt metodisk og etisk valg var at lade deltagerne tale deres eget sprog og dialekt – inuktun, kalaallisut eller dansk – alt efter deres præference. Dette valg understøttede en åben og respektfuld vidensdeling og tog højde for lokale fortolkningsrammer. I forlængelse af Briggs' (1988) kritik af standardiserede interviews i tværkulturel forskning, var det vigtigt at lade informanternes egne sproglige og narrative strukturer forme samtalerne. Jeg genlærte inuktun for at kunne interviewe uden tolk i Avanersuaq, hvilket bidrog væsentligt til samtalerne flydende karakter og til opbygning af tillid.

Alle interviews blev gennemført af mig selv, med undtagelse af ét interview, som blev afholdt af en anden person på inuktun med min tilstedeværelse og med informeret samtykke. Enkelte studentermedhjælpere fra QIMMEQ-projektet deltog i interviews i henholdsvis Qasigiannugit og Ilulissat.

Interviewene varierede i varighed fra 10 minutter til tre timer. I Sisimiut varede de i gennemsnit 49 minutter, i Avanersuaq 1 time og 50 minutter, i Ilulissat 1 time og 13 minutter, i Uummannaq og Saattut 56 minutter og i Oqaatsut 28 minutter. Telefoninterviews, som primært blev anvendt til opfølgninger, varede i gennemsnit 18 minutter. Den samlede interviewpraksis bestod af 64 interviews med deltagere i alderen 23 til 85 år (15 kvinder og 49 mænd).

Interviewene blev optaget med lyd- eller video, når det var muligt, og efterfølgende transskriberet og oversat.

Interviewguiden, som dannede grundlag for samtalerne, er inkluderet i Appendiks 2.

3.3.2. Transskription, oversættelse og sproglig støtte

Transskriptionen blev udført af mig selv samt med hjælp fra sprogligt kyndige i mit netværk. Masauna Peary (Qaanaaq) transskriberede størstedelen af interviewene fra Avanersuaq, mens Olivia Ivik (Savissivik) og den professionelle oversætter Tukúmeq Qâvigaq transskriberede udvalgte interviews. Transskriberinger på inuktun og kalaallisut blev korrekturlæst af Karl Kristian Olsen (Paortoq), og engelske versioner blev gennemgået af ph.d. Shaina Humble. Jeg konsulterede desuden flere interviewdeltagere efterfølgende for at sikre præcision i oversættelsen.

Til arbejdet med dialektforståelse og begrebsafklaring modtog jeg støtte. Malik Hegelund Olsen hjalp med at finde en præcis oversættelse af begrebet *indhandlingssted* til engelsk, et ord der ikke findes i eksisterende dansk-engelske ordbøger. Ulunnguaq Markussen, der taler nordgrønlandsk (Uummannaq) dialekt, assisterede med fortolkning af en udtalelse fra Uummannaq-dialekten, som jeg ikke umiddelbart kunne forstå. Begge bidrag var vigtige for at fastholde betydningsnuancer og kontekst i materialet.

Der findes ikke en officiel ordbog for inuktun, men jeg har benyttet følgende værker som støtte i oversættelsesarbejdet:

- Fortescue, M. (1991). *Inuktun: An Introduction to the Language of Qaanaaq, Thule*.
- Fortescue, M., Jacobsen, S., & Kaplan, L. (2010). *Comparative Eskimo Dictionary: With Aleut Cognates*.

Udvalgte eksempler på transskription og oversættelse er dokumenteret i Appendiks 1.

3.3.3. Brug af grønlandske termer og navne

Afhandlingen følger de officielle grønlandske stednavne, som gengivet på www.oqaasileriffik.gl. Mange af de personer og samfundsgrupper, der omtales, stammer fra en tid før indførelsen af efternavne og kristendom, og navne på afdøde gengives i overensstemmelse med stavemåderne i grønlandske kirkebøger (G. Olsen et al. 1939; G. Olsen, Kristiansen, and Olsen 1939). I ældre litteratur observerede jeg, at inughuit-navne ofte er blevet gengivet ud fra forskeres egne

fortolkninger, hvilket har skabt variation i stavemåder. Jeg har konsekvent anvendt de former, der fremgår af primære kilder.

I de engelsksprogede artikler har jeg anvendt udvalgte grønlandske termer såsom *nanoq* og *nanorriutit*, og afhandlingen er skrevet på tværs af fire sprog: dansk, engelsk, kalaallisut og inuktun. Når jeg anvender betegnelser som *qimmeq* og *qimmit*, henviser jeg til den grønlandske slædehund, medmindre andet er specificeret.

Interviewdesignet i dette projekt har været båret af en intention om at skabe relationelle og åbne samtalerum, hvor viden kunne deles på deltagernes egne præmisser. Gennem en flersproget, fleksibel og kontekstsensitiv tilgang er der opnået adgang til erfaringer og fortolkninger, som ellers kunne være blevet oversat i mere strukturerede eller standardiserede metoder (Briggs 1988; Kovach 2021). Ved at lade informanterne definere samtals sproget og rammer, har jeg tilstræbt en forskningspraksis, der ikke blot er metodisk velfunderet, men også etisk og relationelt bæredygtig (Smith 2012).

3.4 Informeret samtykke og etiske overvejelser

Informeret samtykke blev indhentet fra i alt 64 deltagere i alderen 23–85 år (15 kvinder og 49 mænd). Det interviewmateriale, der blev indsamlet, anvendes som grundlag for tre videnskabelige artikler. Indledningsvis planlagde jeg at anonymisere alle deltagere, da det var uvist, hvilken type information de ville dele, og om disse oplysninger kunne indebære etiske risici. Dette blev formidlet klart til deltagerne inden interviewene. Efterfølgende kontaktede jeg dem telefonisk for at høre, om de ønskede anonymiteter eller foretrak at blive nævnt ved navn. Flere deltagere ønskede at blive identificeret, fordi deres bidrag repræsenterede personlig erfaring og kulturel stolthed. Som Olennguaq Kristensen udtrykte det: "Det er min viden, jeg har delt med dig, jeg vil citeres ved navn." Samtykke blev herefter indhentet skriftligt.

Deltagerne blev informeret mundtligt og skriftligt om undersøgelsens formål, hvordan deres bidrag ville blive anvendt, og at de til enhver tid kunne trække sig uden konsekvenser. Billeder af deltagerne blev kun anvendt efter mundtligt samtykke. Følsomme eller personlige oplysninger, der

blev delt under interviewene, er udeladt fra det videnskabelige materiale. Ingen deltagere fremsatte beskyldende eller skadelige udtalelser om tredjepart.

I arbejdet med citater fulgte jeg retningslinjer udarbejdet af NorQuest Indigenous Student Centre, som bibliotekar Lorisia MacLeod har formuleret. Denne tilgang sikrer, at mundtlig overleveret viden behandles med samme respekt som skriftlige kilder:

”To put it simply, to use the template for personal communication is to place an Indigenous oral teaching on the same footing as a quick phone call, giving it only a short in-text citation (as is the standard with personal communication citations) while even tweets are given a reference citation. Some oral teachings have survived since time immemorial and deserve the same respect that we afford the great stories and minds of the Western world: a proper citation” (MacLeod 2021).

I Kalaallit Nunaat findes der p.t. kun formelle etiske godkendelsesprocedurer inden for sundhedsforskning (Holm, Grenoble, and Virginia 2011). Sundhedsrelaterede projekter skal godkendes af Videnskabsetisk Udvalg for Sundhedsvidenskabelig Forskning (Videnskabsetisk udvalg 2023). For forskning uden for dette felt har jeg fulgt The Danish Code of Conduct for Research Integrity (Ministry of Higher Education and Science 2014) og ladet mig inspirere af Inuit Circumpolar Council’s guidelines (Buschman 2021) samt National Science Foundation’s Principles for Conducting Research in the Arctic (U.S. National Science Foundation 2023).

Flere deltagere med erfaring fra tidligere forskningsprojekter fremhævede vigtigheden af at vende tilbage og dele resultater med lokalsamfundet. Dette blev også udtrykt af flere af mine egne informanter. På grund af logistiske og økonomiske begrænsninger var det dog ikke altid muligt. I ét tilfælde lykkedes det mig at præsentere resultaterne for Olennguaq Kristensen og hans hustru Naduk. Da de var i Nuuk, arrangerede jeg et møde, hvor de gennemgik og gav feedback på artiklen *“A Study of Nanorriutit – Polar Bear Hunting Dogs in Avanersuaq”*, som de derefter godkendte.

Tillid var et bærende princip i mit forskningsdesign. Jeg betragtede deltagernes videndeling som en gave og mødte den med respekt og ydmyghed. Korrekt anerkendelse og citation af oprindelig viden er essentiel for at sikre videnskabelig integritet. Jeg har derfor integreret deltagernes navne i artikler, hvor det var ønsket, udarbejdet resuméer på *kalaallisut*, og fulgt retningslinjer for citation

af *Indigenous Knowledge* (MacLeod 2021). Dette er ikke blot et etisk hensyn, men styrker også forskningsresultaternes validitet og kulturelle forankring.

Afslutningsvis bemærkes, at mangel på overordnede etiske retningslinjer uden for sundhedsområdet i Kalaallit Nunaat fortsat udgør en udfordring. Den nationale forskningsstrategi 2022–2030 understreger behovet for udvikling af etiske standarder for forskning i landet (Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke 2022).

Informeret samtykkeerklæring er vedlagt i Appendiks 3.

3.5. Kilder og litteratur til artiklerne

Min litteratursøgning har været intensiv og målrettet med henblik på at identificere relevante kilder til afhandlingens overordnede temaer. Formålet har været at afdække ny viden, kortlægge eksisterende beskrivelser og identificere forskningsmæssige huller.

Jeg har anvendt en bred vifte af kilder, herunder akademiske databaser som Google Scholar og Scopus, samt materialer fra Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, Nationalmuseet i København, Groenlandica, Ilimmarfiks bibliotek og relevante historiske databaser.

Afhandlingen tager udgangspunkt i en samfunds- og humanvidenskabelig tilgang, men inddrager også natur- og sundhedsvidenskabelige perspektiver. *Qimmit* har længe indgået i samtalekulturen i Grønland, men kun i begrænset grad i videnskabelig litteratur. Jeg har derfor inkluderet værker af kalaallit, danske og internationale forfattere, herunder Karl Siegstad (2008), Emil Rosing (1975), Christian Vibe (1981, 1948, 1946), Magnus Degerbøl & Peter Freuchen (Degerbøl and Freuchen 1935; Freuchen 1968; 1920).

Hermann Benedikt Peters' *Der Eskimohund (Canis familiaris groenlandicus Walther 1817)* (1939) udgør en grundig zoologisk beskrivelse af slædehundens udseende, mens Elmar Drastrup i *Fordi de udfører saa store Bedrifter* (1935) reflekterer over hundenes betydning i Arktis. QIMMEQ-projektets nyere udgivelser, *QIMMEQ – kalaallit qimmiat qimuttoq* af Anne Katrine Gjerløff (2020) og *QIMMEQ – Den Grønlandske Slædehund* af Egevang et al. (2020) har ligeledes været centrale.

En vigtig del af litteratursøgningen har været artikel 2's fokus på mulig historisk avl mellem *qimmeq* og *amaroq*. Jeg gennemgik spørgeskemaer/interviews fra Jørgen Meldgaard (1950'erne), hvoraf flere var udført af H.C. Petersen, arkivmateriale fra Grønlands Nationalmuseum og timarit.is. Emnet blev dog ikke dokumenteret i tilgængelige kilder og er derfor ikke medtaget i analysen.

Jeg har desuden anvendt ekspeditionsliteratur, missionærske skrifter og grønlandske aviser til at belyse menneskers erfaringer med *qimmeq* og møder med *amaroq*. Samlet set favner materialet både videnskabelige, folkelige og kulturelle perspektiver, udvalgt med udgangspunkt i den konkrete problemstilling.

Artikel 1

I "Experience exceeds awareness of anthropogenic climate change in Greenland" undersøgte jeg det grønlandske koncept *sila*, oprindelig viden og samskabelse. Artiklen bygger på en kvantitativ metode, hvor materialet blev genereret gennem telefon- og ansigt-til-ansigt-interviews i Vest- og Østgrønland med henblik på at undersøge befolkningens oplevelser af og forståelse for menneskeskabte klimaændringer. Det statistiske datagrundlag blev analyseret af hovedforfatteren, Minor, og øvrige medforfattere (Minor et al. 2023). Jeg deltog ikke i den kvantitative dataindsamling eller design, men bidrog med litteraturstudier og forfattede de dele, der omhandler *sila*, inuit- og kalaallit mundtlig tradition samt samskabelse af viden. Derudover deltog jeg i fortolkningen af undersøgelsens resultater.

Jeg inddrog værker af Nuttall (1992), Crate & Nuttall (2016), Oqaasileriffik (2022), Bielawski (2005), Yua et al. (2022) og *Encyclopedia of the Arctic* (Nuttall 2005). Jeg samarbejdede med Minor om begrebet *co-production of knowledge* i relation til slædehunde.

Artikel 2

"Wolf-dogs in Greenland" fokuserede på muligheden for avl mellem ulve og slædehunde. Kilder omfattede Magnus Degerbøl & Peter Freuchen (Degerbøl and Freuchen 1935; Freuchen 1968;

1920), Wally Herbert (2007, 1976), Christian Vibe (1981, 1948, 1946), Sinding et al. (2020), Jørgen Meldgaards arkivmateriale og tidlige grønlandske aviser. Fire historiske kilder nævner ulve-hunde-avl, men dokumentationen er begrænset, og personerne bag forblev stort set anonyme. Kilderne udgør dog vigtige supplementer til den samlede forståelse af emnet.

Artikel 3

I "Encounters Between Wolves, Humans, and Their Dogs" analyserede jeg historiske og nutidige møder mellem mennesker, ulve og qimmit i Vest- og Nordgrønland. Jeg anvendte litteratur af bl.a. Peter R. Dawes et al. (1986), Donald Baxter MacMillan (1927, 1918), Peter Freuchen (1935; 1968, 1920), Knud Rasmussen (1925, 1915, 1905), Vibe (1981, 1948, 1946), samt nyere observationer i Avanersuaq (Platou 2015; Søndergaard 2016). Jeg inkluderede også arkæologiske kilder om ulve og hunde i Saqqaq- og Thulekulturen (Bruun 1895; 1905; 1915; Meldgaard 2004; Arneborg 2004; Smiarowski 2022).

Artikel 4

"A Study of *Nanorriutit*" fokuserede på *qimmit* anvendt i isbjørnejagt i Avanersuaq. Jeg samlede kilder fra Ivars Silis (2000, 1981), Christian Vibe (1981, 1948, 1946), Erik W. Born et al. (2011), Magnus Degerbøl & Peter Freuchen (Degerbøl and Freuchen 1935; Freuchen 1968; 1920), Wally Herbert (2007, 1981), David Haig-Thomas (1939), Jean Malaurie (1982) og dokumentaren *Nanut* (Svedberg 1988). For at forstå vidensoverførsel og åndelige relationer mellem menneske, hund og bjørn, inddrog jeg også værker af Bodenhorn (1990), Frédéric Laugrand & Jarich Oosten (2022), Knud Rasmussen (1925, 1915, 1905), William Thalbitzer (1926) og Erik Holtved (1951).

Artikel 5

"From Sled Dogs to Cultural Icons" omhandler qimmit som immateriel kulturarv. Jeg kombinerede akademisk, grå og populær litteratur, samt interviews. Centrale værker omfattede Ameen et al. (2019), Sinding et al. (2020), Siegstad (2008), Encyclopedia of the Arctic (Mark Nuttall 2005), Meldgaard (2004), Morey & Aaris-Sørensen (2002), Arneborg (2004), Smiarowski (2022), Lyle Dick (2001), Rasmussen (1925, 1915, 1905), Amundsen (1912) og Egevang et al. (2020).

Denne tilgang har bidraget med en bred og nuanceret forståelse af *qimmit's* rolle i Grønland – både som praktisk ressource, kulturelt symbol og åndeligt væsen.

3.6. Kvantitativ metode

Artikel 1, "*Experience exceeds awareness of anthropogenic climate change in Greenland*", er baseret på en kvantitativ metode, hvor materialet blev genereret gennem telefon- og ansigt-til-ansigt-interviews i Vest- og Østgrønland. Formålet med undersøgelsen var at afdække lokalbefolkningens oplevelse af klimaændringer samt deres forståelse af menneskeskabte klimaforandringer. Disse materiale blev efterfølgende behandlet statistisk (Minor et al. 2023).

Jeg har ikke bidraget til design eller gennemførelse af den kvantitative del af undersøgelsen. Den blev udført af hovedforfatteren, Minor, samt øvrige medforfattere. Mit bidrag til artiklen bestod i at udføre et litteraturstudie og skrive de dele, der omhandler det grønlandske begreb *sila*, den mundtlige tradition for inuit- og kalaallit-viden samt samskabelse af viden. Derudover deltog jeg i fortolkningen af resultaterne i den afsluttende del af artiklen.

Den kvantitative metode bygger på numeriske data, som anvendes til at identificere mønstre, holdninger og tendenser i en befolkning. Denne metode muliggør generaliseringer på baggrund af statistisk analyse (Creswell 2014; Creswell and Poth 2017).

3.7. Kvalitativ metode

Kvalitative metoder (Creswell 2014; Creswell and Poth 2017; Gay, Mills, and Airasian 2009; Kvale and Brinkmann 2009) blev anvendt i de dele af afhandlingen, hvor jeg indsamlede interviews med personer med specialiseret viden om grønlandsk hundeslædekultur. Jeg gennemførte selv hele den kvalitative undersøgelse – uden assistenter – via ansigt-til-ansigt samtaler, telefon, e-mail og Messenger. Som den eneste i QIMMEQ-projektet, der arbejdede med denne type viden, tilrettelagde og udførte jeg hele undersøgelsen.

Metoden er velegnet til at opnå nuanceret indsigt i menneske-dyr-relationer, videnstraditioner og praksisformer. Den kræver tillid, kontinuerlig kontakt og tilstedeværelse, hvilket betød, at

feltarbejdet blev gennemført over en længere periode end det normerede ph.d.-forløb. Undersøgelsen fandt sted i mere end ti lokalsamfund i Vest- og Nordgrønland, samt med deltagelse af informanter fra Østgrønland.

Første interviewrunde fungerede som en pilotfase, og interviewguiden blev justeret og udvidet i takt med nye erkendelser og forskningsspørgsmål, herunder om klima, isforhold og vidensoverførsel. Jeg fulgte en semistruktureret tilgang, der tillod fleksibilitet og deltagerstyrede fortællinger. Interviewene blev gennemført på deltagernes egne sprog og dialekter (inuktun, kalaallisut og dansk), hvilket styrkede både indhold og relation.

Det kvalitative materiale blev analyseret gennem tematisk analyse (Braun and Clarke 2012; Braun and Clarke 2006), hvor mønstre og betydninger blev identificeret gennem en iterativ og induktiv proces. Kodningen blev udført manuelt ved at udprinte transskriptioner, farvekode og organisere citater fysisk. Temaerne opstod både ud fra deltagernes begreber og mit teoretiske blik.

Refleksivitet spillede en vigtig rolle i analysen. Jeg forholdt mig løbende til min egen forskerposition som insider-outsider og til, hvordan mine forforståelser og relationer til deltagerne påvirkede både samtaler og fortolkning. Flere informanter kendte til mit arbejde på forhånd, hvilket skabte adgang, men forpligtede mig til en åben og ydmyg tilgang i mødet.

De kvalitative materialer blev anvendt i tre artikler, der hver især bygger på semistrukturerede interviews:

Artikel 2: *Wolf-dogs in Greenland: Interbreeding of Greenland Sled Dogs and Arctic Wolves* (Lund Jensen and Sinding 2023). Artiklen er baseret på 45 interviews med 36 personer i perioden 2017–2024. Interviewene afdækker mundtlig viden om avl mellem ulve og hunde og er indsamlet gennem snowball sampling.

Artikel 3: *Encounters Between Wolves, Humans, and Their Dogs in West and North Greenland* (Jensen 2024). Baseret på 43 interviews med 36 personer i hele landet. Artiklen fokuserer på menneske-dyr-interaktioner og lokale erfaringer med ulve og qimmit.

Artikel 4: *A Study of Nanorriutit – Polar Bear Hunting Dogs in Avanersuaq* (Lund Jensen 2025).

Artiklen bygger på 14 interviews med 13 personer, herunder pionerer inden for isbjørnejagt.

Interviewene blev gennemført under mørketid og suppleres med opfølgende spørgsmål.

Fælles for alle artikler er, at interviewene blev udført med respekt for deltagernes sprogvalg, vidensformer og ønsker om anonymitet eller navns nævnelse. Jeg anvendte semistrukturerede interviewguides med plads til deltagerstyrede fortællinger og fulgte et etisk grundlag baseret på reciprocitet, respekt og anerkendelse af mundtlig viden.

Afslutningsvis viser de kvalitative metoder, hvordan viden om qimmit og hundeslædekultur er dybt situeret i personlige erfaringer, landskab og sprog – og hvordan akademisk forskning kan samskabes i mødet mellem forsker og vidensformidler.

3.8. Kvalitativ analyse af det åbne spørgsmål

Til analysen af transskriptionerne af interviews blev der valgt en Thematic Analysis (TA) tilgang, udviklet af psykologerne Virginia Braun og Victoria Clarke (Braun and Clarke 2012; Braun and Clarke 2006; Maguire and Delahunt 2017), som oprindeligt blev dannet inden for forskning i psykologi. Men metoden bruges også inden for andre forskningsfelter. Jeg valgte Thematic Analysis, fordi det er en fleksibel, deltagersensitiv og struktureret metode, der gør det muligt at analysere komplekse kvalitative empiriske materiale fra mange vinkler. Den passer til min forskning, som inddrager kulturelle vidensbærere og etiske overvejelser, og den hjælper med at fastholde fokus på deltagernes egne stemmer og erfaringer, samtidig med at jeg kan præsentere et nuanceret billede af de mønstre, der opstår i mine empiriske materiale.

Jeg gennemførte interviews ved brug af forskellige medier, herunder lyd, video, skrift, e-mail, Messenger og telefonopkald. Interviewene blev transskriberet på originalsproget og derefter oversat til både dansk og engelsk. Versionerne på kalaallisut, inuktun og engelsk er blevet korrekturlæst, mens de danske versioner endnu ikke er blevet gennemgået for korrektur. Interviewspørgsmålene var eksplorative og åbne, formuleret med indledende spørgsmål som hvordan, hvorfor, hvad, hvem osv. Spørgeguiden var designet til at undgå ja- eller nej-svar og i stedet fremme forklarende og uddybende respons.

Til analysen af de kvalitative data, herunder transskriptioner af interviews med kulturelle vidensbærere, anvendte jeg tematisk analyse (TA-metoden), som er en velkendt tilgang til kvalitative dataanalyser. Selvom samme spørgeguide blev anvendt til alle interviews, var det nødvendigt at justere spørgsmålene i forhold til den enkelte informants baggrund og erfaring. Spørgeguiden omfattede temaer som vidensbærerens personlige oplevelser, opdragelse som fanger og slædekusk, vidensoverførsel mellem generationer, brugen af væddeløbshunde, kulturelle skikke, klimaforandringer, slæderuter samt fangstkultur med qimmit.

En bredt formuleret spørgeguide sikrede, at samtalen kunne dække emner og perspektiver, som jeg på forhånd ikke havde indgående kendskab til - de potentielt ubekendte faktorer. Det ville for eksempel ikke være hensigtsmæssigt at spørge en fritids- eller hobbyhundeslædekører, som ikke har kendskab til fangst om teknikker til åndehulsfangst med slædehunde, ligesom det ville være irrelevant at spørge en væddeløbskører, som ikke er fanger om fangst på isbjørne. Der findes således forskellige typer hundeslædekørere, hvor nogle ikke deltager i jagt, fangst eller fiskeri, mens andre anvender hundene til væddeløb, turisme eller fritidshobby. For andre udgør hundene en essentiel del af deres overlevelsesstrategi og bidrager til fødevareforsyningen for både familien og hundene.

Jeg har brugt en induktiv tilgang. Dette er en bottom-up metode til at analysere data, som er styret af dataen selv. Med en induktiv tilgang læser man sit materiale igennem og identificerer forskellige temaer. Modsat anvender man med en deduktiv tilgang på forhånd valgte temaer eller begreber baseret på en teori eller interesse og koder herefter. Den induktive tilgang tager udgangspunkt i de kulturelle vidensbæreres viden og erfaringer. Metoden tillader, at det empiriske materiale bestemmer temaerne, hvilket betyder, at man analyserer indholdet i de eksplicitte data. I analysen har jeg søgt efter koder, temaer, emner og mønstre. Braun og Clarke (Braun and Clarke 2012; Braun and Clarke 2006) har udviklet en seks-faset tilgang, som jeg fulgte:

1. Fase: Fortrolighed

I denne fase var mit fokus på at skabe fortrolighed med de indsamlede data. Jeg har interviewet mange mennesker, jeg har fået skriftligt informeret samtykke fra i alt 68 kulturelle vidensbærere, fra forskellige byer og bygder. Mine empiriske materiale bestod af transskriptioner af video- og lydoptagelser samt skriftlige materiale fra e-mails, Messenger, ansigt-til-ansigt- og telefoninterviews, som blev nedskrevet. Transskriptionerne blev læst og genlæst, indtil jeg blev fortrolig med dataene. Jeg har lyttet til og set lyd- og videooptagelser adskillige gange, ofte to eller flere gange, indtil jeg blev fortrolig med materialet. Transskriptionerne blev oversat, og betydningerne af ord og sætninger blev gennemgået.

Formålet er at blive så fortrolig med indholdet i forskningsdataene, at man ved, hvilke dele af dataene der kan bruges til at besvare forskningsspørgsmålene. Jeg vidste, at jeg var fortrolig med mit materiale, da jeg var i stand til at reflektere selvstændigt over indholdet, hurtigt identificere og kategorisere temaer, forstå nuancer og subtile forskelle, kritisk evaluere indholdet og anvende den opnåede viden i forskellige sammenhænge. Desuden kunne jeg intuitivt besvare spørgsmål eller relatere materialet til relevante emner.

2. Fase: Koder

Jeg kodede mit empiriske materiale semantisk, det vil sige på et overfladisk niveau, i modsætning til latent kodning, der søger at afdække en dybere betydning i teksten. Som den kvalitative forsker Johnny Saldaña (2013) definerer det: "A code in qualitative inquiry is most often a word or short phrase that symbolically assigns a summative, salient, essence-capturing, and/or evocative attribute for a portion of language-based or visual data."

Et eksempel herpå er et uddrag fra et interview med *piniartoq* Rasmus Avike (2018): "In Savissivik, K'aerngåk and Lars helped me. Lars Jeremiassen is the spine of my motivation to become a hunter. Of course, it is the whole community in Savissivik that has helped create me as a hunter, but Lars had the greatest influence in terms of hunting techniques and traditions. Once, during a hunting trip with Lars and my father, Lars made sure I got my first polar bear. When we were catching the polar bear, Lars told me he did not want heavy loads. He did not want heavy loads. When he did not want to carry heavy loads on his sled, I got his meat. The meat for the dogs we left behind the

dog's meat. He would rather not have heavy loads; the reason is that he had traumatic experiences with heavy loads on a sled journey out there when the sea ice was bad.”

Uddraget kan kodes med følgende koder: Mentor og lærling (K'aerngâk og Lars' rolle i at vejlede fortælleren til at blive fanger), kollektivets indflydelse (den fælles støtte fra Savissivik, der former fangeren som person), overførsel af fangstteknikker og traditioner (specifikke færdigheder og traditioner overleveret fra Lars), overgang fra lærling til *piniartoq* (betydningen af første isbjørnefangst med hjælp fra Lars), tung last på havisen (Lars' præference for lette laster påvirket af tidligere traumatiske erfaringer) og tidligere oplevelser på nysis/tynd havis (Lars' forsigtighed grundet oplevelser med farlig havis).

Dataene blev gennemgået med henblik på at identificere beskrivende koder. Indledende koder blev genereret gennem en induktiv tilgang, hvor dataene blev analyseret linje for linje via åben kodning. Åben kodning indebærer at opdele tekststykker fra transskriptionerne og tildele dem beskrivende koder baseret på de umiddelbare indtryk, dataene fremkalder. Jeg tolker således, hvad der foregår i konteksten, og når en kode er identificeret, noterer jeg den og markerer relevante tekstuddrag eller citater, som relaterer til koden. Denne metode understøtter en struktureret proces, hvor beskrivende temaer kan opstå gradvist.

I denne første fase arbejdede jeg direkte i transskriptionerne, hvor jeg separerede og kategoriserede tekststykker ved at klippe og klistre citater og anvendte pen og highlighter på fysiske udskrifter i A3-format. Denne proces fragmenterer dataene, gør dem generaliserbare og organiserer dem i relevante koder.

3. Fase: Fremstilling af temaer

Jeg gennemgik koderne for at identificere mønstre, så jeg kunne oprette temaer. Jeg søgte efter at samle flere koder i et eller flere temaer. Nogle koder blev kasseret, hvis de blev vurderet som irrelevante. Temaerne blev sammenlignet, og relationen mellem dem blev udforsket. Det er vigtigt at huske, at temaerne skal fortælle en historie og besvare forskningsspørgsmålene. Temaerne skal arbejde sammen for at fortælle en sammenhængende historie om dataene. Jo mere empirisk

materiale jeg har indsamlet, jo flere koder og jo flere temaer har jeg. Jeg har brugt tabeller med beskrivelser, mindmaps og prøvet forskellige måder at organisere temaerne i temabunker. Temaerne skal fortælle en sammenhængende historie ud fra dataene og besvare forskningsspørgsmålene.

4. Fase: Gennemgang af temaer

Temaerne gennemgås og revideres i forhold til koder, transskriptionerne og hele datasættet. I denne fase skal temaerne kvalitetssikres for at se, om der er enkelte temaer, som ikke er repræsenteret, eller om temaerne kan kombineres på en bedre måde. I denne fase kan man splitte, kombinere eller fravælge temaer eller oprette nye temaer. For at vurdere temaerne skal alt empirisk materiale genlæses for at sikre, at dataene er meningsfuldt inddelt i temaerne. Dette er for at sikre, at de temaer, der er dannet, har indlemmet de vigtigste og mest relevante elementer i datasættet, og at de er relateret til forskningsspørgsmålene. I denne fase gennemgås *thematic map*, og hvis temaerne leder hen til forskningsspørgsmålene og besvarer dem, kan denne fase afsluttes og fortsættes til næste fase.

5. Fase: Definere og navngive temaer

Temaerne bliver beskrevet udførligt, så det er forståeligt, hvad temaet indeholder. En god TA er udført sådan, at temaerne er fokuserede, ikke overlapper hinanden, og at der ikke er gentagelser af temaerne, selvom de kan bygge på tidligere temaer. De skal direkte adressere forskningsspørgsmålene. Skrivefasen starter med at selektare ekstrakter fra analysen med citater fra temaerne og sætte delene af historien sammen mellem dataekstrakter. Ved at analysere dataene fortæller jeg en historie om dataene og forklarer, hvorfor ekstrakterne er interessante. Dataene fortolkes og forbindes med forskningsspørgsmålene. Man må spørge sig selv: Hvad er relevant og brugbart i dataene for at besvare forskningsspørgsmålene? Temaerne defineres og gives et navn; for eksempel kan de opkaldes efter citater fra dataene.

6. Fase: Skrive artiklen færdig

Denne fase inkluderer en introduktion, metode, resultater, diskussion og konklusion. Målet er at fortælle en overbevisende historie om et komplekst emne baseret på empirisk materiale fra

interviews, hvor ekstrakterne tages ud. Temaerne skal være logisk sammenhængende og meningsfulde for at fortælle en historie ud fra dataene (Braun and Clarke 2012; Braun and Clarke 2006).

Tematisk analyse af artikel 4. A Study of *Nanorriutit* - Polar Bear Hunting Dogs in Avanersuaq:

Nedenfor er der et eksempel på en TA, der præsenterer de primære temaer, underordnede temaer og tilhørende beskrivelser, der fremkom i den tematiske analyse af jagtpraksisser relateret til *nanog* i Avanersuaq. De identificerede temaer fremhæver både kulturelle, miljømæssige og spirituelle dimensioner af jagten, såsom forholdet mellem mennesker og dyr, udviklingen af fangstpartnerskaber, og transmissionen af kulturel viden. Hvert hovedtema er opdelt i underordnede temaer, der belyser specifikke aspekter af disse praksisser, eksempelvis spirituel vejledning i jagt gennem drømme, overholdelse af tabuer efter jagt og træning af specialiserede *nanorriutit*. Figuren viser, hvordan de komplekse interaktioner mellem kulturel arv, miljøændringer og jagtmetoder kommer til udtryk i relationen mellem *piniartut* og deres *qimmit*, samtidig med at den fremhæver udfordringer som klimaforandringer og deres indvirkning på den kulturelle praksis af fangst med *nanorriutit* på havisen.

Referencerne i tabellen fungerer som illustrative kilder og er derfor ikke opført i afhandlingens samlede litteraturliste.

Theme	Sub-theme	Theme Description	References
<i>Piniartut</i>-animal relationship in Avanersuaq	Discovering	Success in hunting is linked to the ability to discover the animal, dependent on whether the spirits allow the animal to be seen.	Thalbitzer (1926); Haig-Thomas (1939)
	Teacher	Inughuit believe they learn from the animals, not the other way around.	Haig-Thomas (1939)

Theme	Sub-theme	Theme Description	References
	Dreams	Dreams are seen as predictions or guidance from spirits regarding what to hunt or avoid.	Haig-Thomas (1939)
	Kin	Animals are considered to have souls, feelings, and are viewed as kin or ancestors.	Bruemmer (1993); Peary (2016); Uvdloriak (1976); Holtved (1951); Maurie (1982)
	Taboos	Respecting traditional taboos after hunting is critical, as failing to do so can bring consequences.	Thalbitzer (1926); Bodenhorn (1990); Gilberg (1994); Herbert (1976); Vibe (1948)
	Offerings	Gifts, such as blubber, are offered to Anoritôq's stone to ensure success in hunting.	Holtved (1951); Rasmussen (1925)
	Song/drum Song	Oral histories are preserved through song, with Anoritôq's search for her <i>nanoq</i> son still performed today.	Hauser (2010)
Development of hunting partnerships	Regulations and legal frameworks	Hunters investigate whether a <i>nanoq</i> is allowed to be caught (e.g., no hunting of female bears with cubs).	Olsen (2022)

Theme	Sub-theme	Theme Description	References
	Importance of <i>nanoq</i> hunting in the past	Historically, <i>nanoq</i> hunting was essential for providing food and clothing.	Daorana (2018); Olsen (2022)
	Training of <i>nanorriutit</i>	<i>Qimmit</i> were trained to approach <i>nanoq</i> silently and familiarize themselves with <i>nanoq</i> scent.	Kristiansen (2018); Malaurie (2002); Olsen (2022); Degerbøl and Freuchen (1935); Nielsen (2018)
	Learning from experience	<i>Piniartut</i> trained <i>qimmit</i> through experience, sometimes using verbal or non-verbal cues.	Daorana (2018); Jeremiassen (2022); Kristensen (2018); Nielsen (2018); Olsen (2022); Simigaq (2018); Qaerngåq (2018)
Characteristics of <i>nanorriutit</i>	Traits and behavior	<i>Nanorriutit</i> were selected for their aggression, intelligence, and specific traits suited to hunting.	Nielsen (2018)
	Differences between <i>nanorriutit</i> and regular <i>qimmit</i>	<i>Nanorriutit</i> were distinguished from regular <i>qimmit</i> by their specialized hunting abilities, such as chasing down <i>nanoq</i> .	Nielsen (2018); Avike (2018); Olsen (2022); Kristensen (2018); Jeremiassen (2018)
Partnership between <i>piniartoq</i> and <i>qimmit</i>	Deep bond and communication	A strong relationship between <i>piniartoq</i> and <i>qimmit</i> is crucial for successful hunting, often	Nielsen (2018)

Theme	Sub-theme	Theme Description	References
		described as a bond akin to love and mutual understanding.	
	Non-verbal communication	<i>Qimmit</i> often perceive subtle signals from their owners, such as changes in breathing or heart rate, to understand the hunt's progress.	Kristensen (2018)
Cultural knowledge transmission in <i>nanoq</i> hunting practices	Seasonal knowledge and mentorship	Hunting traditionally occurs in March-May. Mentorship from older hunters plays a key role in teaching younger generations.	Vibe (1982); Nielsen (2018); Svedberg (1988); Freuchen (1968)
	Apprenticeship and community support	The collective knowledge of <i>nanoq</i> hunting is passed down from Elders and experienced hunters to the younger generation.	Daorana (2018); Avike (2018)
	Intergenerational transmission of hunting skills	<i>Piniartut</i> share their skills with younger hunters, ensuring continuity in traditional <i>nanoq</i> hunting practices.	Kristensen (2018)
Impact of climate change and adaptation strategies	Changing sea ice conditions, loss of drift ice, and hunting accessibility	Climate change has altered traditional hunting routes, making access to certain areas difficult or impossible.	Daorana (2018); Kristiansen (2018); Simigaaq (2018)

Theme	Sub-theme	Theme Description	References
	Impacts on training and utilization of <i>nanorriutit</i>	Changes in sea ice make it harder to train <i>nanorriutit</i> in the skills necessary for <i>nanoq</i> hunting.	Daorana (2018); Kristiansen (2018)
	Safety concerns and adaptations in hunting practices	Hunters have adapted their practices to mitigate risks associated with thinner and more dangerous ice conditions.	Nielsen (2018); Avike (2018)
	Shifts in polar bear behavior and hunting success	Changing sea ice conditions have led to shifts in <i>nanoq</i> behavior, complicating hunting strategies.	Nielsen (2018); Olsen (2022); Peary (2018)
	Cultural continuity and knowledge transmission	The loss of traditional hunting grounds threatens the transmission of cultural and ecological knowledge related to <i>nanoq</i> hunting.	Nielsen (2018)

3.9. Metodisk opsamling og afsluttende refleksion

Metodekapitlet har belyst, hvordan min forskning er forankret i en hermeneutisk og konstruktivistisk tilgang, hvor viden forstås som noget, der opstår i relationer og fortolkes i kontekst. Gennem refleksiv positionering, relationel adgang, etiske principper samt et sprog- og praksisnært interviewdesign har jeg tilstræbt at anvende metoder, der er følsomme over for både indhold og relation. Denne tilgang er desuden forbundet med en forståelse af viden som noget, der kan samskabes – co-produced – i mødet mellem akademisk forskning og oprindelige folks erfaringer og begrebsverden. Hermeneutik, konstruktivisme og co-production of knowledge udgør

således tre komplementære rammer for, hvordan viden kan opstå i etisk forankrede, kontekstuelle og relationelle processer.

Jeg har benyttet tematisk analyse med en induktiv, iterativ og fortolkende tilgang, hvor koder og temaer opstod i tæt samspil med deltagerne og deres fortællinger. Kodningsprocessen var både kropslig og analytisk og gav mulighed for, at informanternes stemmer og begreber kunne få plads. Dette er i overensstemmelse med mit teoretiske ståsted, hvor samskabelse, *situated learning* og *unikkaat* ses som gyldige former for viden.

Min tilgang har ikke været neutral eller distanceret, men situeret og bevidst involveret. Som forsker har jeg arbejdet i feltet med både tilknytning og analytisk åbenhed. Jeg har navigeret i rollen som insider/outsider og anvendt denne position som en ressource for forståelse frem for en barriere.

Jeg har bestræbt mig på at sikre, at deltagerne blev hørt, anerkendt og respekteret gennem hele forskningsprocessen. Som led i denne forpligtelse planlægger jeg at aflevere et forskningsarkiv med det empiriske materiale til Grønlands Nationalarkiv. Dette skal sikre, at materialet opbevares på betryggende vis og potentielt kan komme lokalsamfundet og fremtidig forskning til gavn.

Denne metodiske tilgang har givet adgang til en dyb, nuanceret og kontekstuel forankret viden om qimmit og slædekultur i Grønland. Samtidig har jeg været opmærksom på mine etiske forpligtelser og har arbejdet for at sikre en respektfuld og ansvarlig vidensproduktion i samspil med deltagerne.

4. Resultater og diskussion

Afhandlingens fem artikler bidrager samlet til en nuanceret forståelse af hundeslædekulturens praksis og betydning i Kalaallit Nunaat. Dette kapitel præsenterer og diskuterer afhandlingens væsentligste resultater i relation til det overordnede forskningsspørgsmål: hvordan hundeslædekultur praktiseres, forstås og videreformidles.

Artiklerne belyser forskellige aspekter af dette spørgsmål, herunder relationen mellem mennesker og *qimmit*, vidensformer, immateriel kulturarv, klimaforandringer og forskerens egen position. Gennem både empirisk materiale og teoretisk refleksion fremstår *qimmit* som medaktører i sociale og kulturelle fællesskaber – og som bærere af erfaring, viden og identitet.

Afhandlingen viser, at hundeslædekulturen ikke kan forstås som en homogen eller statisk tradition, men som en levende og foranderlig praksis, der formes i spændingsfeltet mellem lokale forhold og globale forandringer. Artiklerne fremhæver især betydningen af erfaringsbaseret og kropslig viden – viden, som ofte ikke er dokumenteret skriftligt, men som videreføres i samspillet med dyr, landskab og fællesskab.

4.1. *Qimmit* i Kalaallit Nunaat – mere end slædehunde

Gennem de fem artikler viser afhandlingen, hvordan *qimmit* i Kalaallit Nunaat udgør langt mere end blot et praktisk transportmiddel. De fremstår som centrale aktører i, hvad Donna Haraway (2003) kalder mere-end-menneskelige fællesskaber, hvor dyr og mennesker sameksisterer i gensidige, sanselige og historisk situerede relationer. Denne forståelse er afgørende for afhandlingens argument om, at viden, praksis og identitet ikke kan forstås isoleret fra relationen til *qimmit* – de er ikke kun en del af den materielle kultur, men medskabere af en kulturel økologi. Dette kan forstås som et relationelt og sansemættet samspil mellem mennesker, dyr og landskaber, hvor viden og praksis formes i konkrete miljøer (Ingold 2011), hvilket udfordrer den klassiske adskillelse mellem natur og kultur.

Qimmit er således medaktører i kulturelle, sociale og økologiske relationer og indgår i både daglig praksis og dybt rodfæstede videnssystemer. I nyere antropologi og human-animal studies fremhæves dyr som sociale aktører, der aktivt deltager i menneskelige praksisfællesskaber (Haraway 2003). Denne relationelle forståelse af *qimmit* som vidensbærende aktører underbygges i afhandlingens analyser, særligt i artiklerne om *amaroq* (artikler 2 og 3) og *nanorriutit* (artikel 4), hvor det fremgår, hvordan hunde bliver formet af og samtidig former jagtpraksisser, sociale relationer og erfaringer med klima og landskab.

Disse praksisser er forankret i økologiske og kulturelle systemer, hvor samarbejde, sansning og tillid mellem menneske og dyr er centrale for vidensudvikling. *Qimmit* fungerer som kulturelle nøgler, der åbner op for forståelsen af inuit-identitet, stedbunden viden og tilpasningsstrategier i Arktis.

De indgår i det, som Lave og Wenger (2003) og Ingold (2011) beskriver som vidensøkologier, hvor læring sker gennem praksis, observation og deltagelse – integreret i det levede liv og ikke adskilt fra det.

Denne tilgang til viden som relationel og situeret kaster nyt lys over hundeslædekulturen som andet og mere end teknologi eller tradition. Den bliver i stedet en form for erkendelse og sameksistens i bevægelse, hvor *qimmit* ikke blot bærer slæden, men også bærer og viderefører erfaring og lokal viden. Dette har betydning for både antropologiske teorier om menneske-dyr-relationer og for kulturarvspolitikker, hvor levende praksisser og ikke-menneskelige aktører ofte overses.

Ved at analysere *qimmit* som sociale og vidensbærende aktører fremgår det, at de udgør en central del af kulturel praksis og erkendelse i Kalaallit Nunaat. Denne forståelse bidrager til en udvidet begrebsramme for både kulturarvsforskning og human-animal studies, hvor ikke-menneskelige aktører anerkendes som væsentlige for vidensdannelse og kulturel reproduktion. Resultaterne har dermed betydning for videre forskning i relationelle økologier og for udviklingen af inkluderende og lokalt forankrede kulturarvspolitikker.

4.2. Immateriel kulturarv som levende praksis

Et centralt begreb i afhandlingen er "immateriel kulturarv". Ifølge UNESCO betegner dette begreb praksisser, udtryk, kundskaber og færdigheder, som videreføres mellem generationer og udgør en del af et samfunds kulturelle identitet. Denne tilgang er dog blevet kritiseret for at fremstille kulturarv som noget statisk, der skal bevares uforandret. Afhandlingen trækker i stedet på nyere kulturarvsteori (Kirshenblatt-Gimblett 2004; Smith 2006), som understreger, at kulturarv altid er politisk, dynamisk og situeret – og formes gennem praksis og forhandling frem for som en fast essens.

I denne optik fremstår hundeslædekulturen i Kalaallit Nunaat ikke blot som en praksis, der skal "bevares", men som et sæt af levende, kropslige og relationelle erfaringer, der hele tiden tilpasses nye betingelser. Artiklerne viser, hvordan *qimmit* og den tilhørende viden om træning, fangst, navigation og klima repræsenterer en immateriel kulturarv, der ikke nødvendigvis er dokumenteret skriftligt, men kommer til udtryk gennem kroppen, landskabet og de sociale relationer mellem mennesker og dyr.

Artiklerne tydeliggør, hvordan denne viden videreføres gennem observation, deltagelse og praksis – ikke som en enkeltstående tradition, men som en del af et levende fællesskab. Ved at forstå immateriel kulturarv som noget foranderligt og kontekstuel, tydeliggør afhandlingen også de udfordringer, kulturarven står overfor – såsom klimaændringer, urbanisering og teknologiske forandringer – men også den modstandskraft og tilpasningsevne, der findes i praksisfællesskaberne, hvor viden om *qimmit* lever videre.

Denne tilgang bidrager til en bredere forståelse af kulturarv som noget, der ikke blot skal bevares, men som aktivt forhandles, genskabes og videreudvikles. Det har implikationer for både forskningspraksis og politiske strategier, idet det peger på nødvendigheden af at anerkende og støtte levende og situerede kulturformer, der bygger på erfaringsbaseret viden og relationel praksis.

4.3. Klima og erkendelse – mellem erfaring og videnskabelig viden

Et centralt fund i artikel 1 (Minor et al. 2023) er forskellen mellem oplevet og forklarende viden. Hvor den videnskabelige konsensus peger på menneskeskabte klimaforandringer, viser undersøgelsen, at netop de personer, der lever tættest på naturen og mest direkte erfarer forandringerne – herunder slædekørere – i mindre grad forbinder disse ændringer med menneskelig aktivitet.

Dette peger på en forskel mellem to typer viden: en erfaringsbaseret viden forankret i *sila* og naturens rytmer, og en videnskabelig viden baseret på datasæt og modeller. Ved at anerkende denne forskel som et udtryk for epistemologisk pluralisme – dvs. anerkendelsen af, at flere gyldige erkendelsesformer eksisterer side om side (Bielawski 2005; Crate and Nuttall 2016; Kovach 2021; Yua et al. 2022) – åbnes der for en mere nuanceret forståelse af lokal klimatilpasning og af forholdet mellem lokal og videnskabelig erkendelse i Arktis.

Samtidig peger afhandlingen på, at disse erfaringsbaserede vidensformer – ofte omtalt som Indigenous Knowledge (IK) – er centrale for, hvordan mennesker i Kalaallit Nunaat tilpasser sig konkrete klimaforandringer. Denne pluralisme afspejler det, der i oprindelige videnstraditioner beskrives som "relational thinking" – hvor viden er forankret i relationer snarere end i abstrakte forklaringer (Kovach 2021). Det handler ikke blot om årsagsforklaringer, men om respons og

handling: hvordan man aflæser isen, tilpasser ruter og samarbejder med *qimmit* i den praktiske erkendelse af landskabet.

4.4. En pluralitet af slædekulturer

Hundeslædekulturen i Grønland tager form gennem en række regionale og kontekstuelle variationer. I Avanersuaq er hundene stadig en del af fangererhvervet, mens de i Sydvestgrønland og bynære områder ofte anvendes rekreativt, til turisme eller i forbindelse med sportsvæddeløb. Denne mangfoldighed understreger, at hundeslædekulturen må forstås som pluralistisk og levende – ikke som en entydig national praksis.

Denne pluralitet udfordrer ideen om en fastfrosset national arv og kan forstås i lyset af Laurajane Smiths (2006) kritik af det, hun kalder *Authorized Heritage Discourse* (AHD), hvor visse former for kulturarv fremhæves som nationale, autentiske og statiske, mens andre – ofte levende og lokalt situerede praksisser – marginaliseres. Ved at anvende dette perspektiv fremstår hundeslædekulturen som en dynamisk og forhandlet praksis, der konstant redefineres i mødet med samfundsmæssige og miljømæssige forandringer.

Dette kalder på en forståelse af kulturarv som lokalt forankret og under konstant forhandling – en tilgang, der også genfindes hos Kirshenblatt-Gimblett (2004) i hendes arbejde med *heritage as metacultural production*. Det peger desuden på behovet for differentierede bevaringsstrategier og politisk anerkendelse af, at slædekulturen har mange former og funktioner i det moderne Grønland.

4.5. Forskerens position og metodisk refleksion

4.5.1. Forskerposition og adgang

Min egen position som opvokset i Grønland med personlig erfaring i hundeslædekulturen har haft betydning for min adgang til feltet og min forståelse af det. Det har givet adgang til netværk og relationer, hvor tillid var afgørende for at få indsigt i fortællinger og praksis. Samtidig har det betydet, at jeg har måttet forholde mig aktivt og kritisk til min egen forforståelse og til, hvordan mine relationer til feltet påvirker mit blik.

4.5.2. Etik og vidensformidling

Denne dobbelthed – at være både insider og forsker – har været en styrke, men også en forpligtelse. I tråd med den refleksive etik, som (Holmes 2020; Kezar 2002; Merriam et al. 2001; Pels 1997) beskriver som nødvendig i postkoloniale studier, hvor forskeren må forholde sig aktivt til sin egen placering i forhold til kolonial arv, magtrelationer og repræsentation har jeg bestræbt mig på løbende at reflektere over, hvordan min egen position former adgang, spørgsmål, fortolkninger og repræsentationer i forskningsprocessen. Det har været vigtigt for mig, at de personer, hvis erfaringer og livsverdener jeg skriver om, kan genkende sig selv i det, jeg formidler. Min intention har aldrig været at fremhæve mig selv som forsker, men at analysere og formidle med integritet og ydmyghed de indsigter, jeg har fået adgang til.

Denne viden tilhører deltagerne og deres fællesskaber. Derfor må mit arbejde tage udgangspunkt i respekt for denne relation og i en bevidsthed om det ansvar, der følger med at videreformidle noget så dyrebart og lokalt forankret. I det grønlandske samfund findes viden, som sjældent deles offentligt – en form for kulturelt beskyttet indsigt, der kun overleveres til udvalgte personer med besked om, at den ikke må videreformidles. Et eksempel på dette er fortællingen fra Lars Jeremiassen, som beskrev, hvordan hans mentor havde indviet ham i specifik viden med den klare instruks, at det ikke måtte deles videre (Jensen 2020). Ilánguak Qaerngâq fortalte tilsvarende, at der findes viden, som ikke uden videre deles, og at han selv var blevet instrueret i ikke at videreformidle visse fortællinger. At nogle af mine informanter har valgt at dele sådanne erfaringer og fortællinger med mig, opfatter jeg som dybt tillidsfuldt. Det forpligter mig til at behandle denne viden med varsomhed og værdighed i både analyse og formidling.

Jeg har valgt at fremhæve stemmer, som sjældent optræder i den videnskabelige litteratur, og at inddrage viden, som ikke er nedskrevet, men som lever i praksis og erfaring. Dette arbejde har været styret af en refleksiv etik, hvor jeg kontinuerligt har forholdt mig til magtrelationer i feltarbejdet og til, hvordan min egen tilstedeværelse påvirkede dataindsamlingen og tolkningen. Refleksiv etik er en tilgang, hvor forskeren løbende forholder sig til sin egen rolle i forskningsprocessen, herunder hvordan adgang, tolkning og repræsentation påvirkes af magtrelationer og kontekst. I tråd med Lave og Wengers (2003) begreb om *situated learning* og

Wengers (1999) teori om praksisfællesskaber, forstås viden i dette felt ikke som noget, der overføres gennem formel undervisning, men som noget, der læres gennem deltagelse, observation og relationer. Denne tilgang understøtter, at viden i slædekulturen ofte er kropslig, situeret og levet, snarere end dokumenteret. Som insider i den grønlandske hundeslædekultur er min refleksive etik særligt forankret i en forpligtelse til at respektere interne normer, relationer og videnformer, samtidig med at jeg må bevare en kritisk analytisk tilgang. Det indebærer en etisk forpligtelse til gennemsigtighed, selvrefleksion og ansvarlighed i relationen til deltagerne. Denne tilgang til etik er inspireret af Pels' (1997) refleksion over postkolonial forskning samt af nyere positioneringsbaserede etikmodeller, der fremhæver forskerens ansvar i relationelle og interkulturelle felter (Holmes 2020; Kezar 2002; Merriam et al. 2001).

5. Konklusion og perspektivering

Afhandlingen viser overbevisende, hvordan *qimmit* i Kalaallit Nunaat fungerer som mere end blot transportmidler – de er bærere af viden, identitet og relationer mellem mennesker og miljø. Gennem fem artikler vises det, hvordan hundeslædekulturen indgår i komplekse samspil med klimaforandringer, koloniale og postkoloniale dynamikker, lokaløkonomiske forhold, spirituelle betydninger og globale modeller for kulturarv.

I analysen af immateriel kulturarv udfordres forståelser, der ser kulturarv som statisk eller autentisk, og der argumenteres i stedet for en praksisbaseret, situeret og dynamisk tilgang, hvor viden, erfaring og identitet skabes i samspil mellem mennesker, *qimmit* og landskab. Artiklerne demonstrerer, hvordan *qimmit* kan ansues som kulturelle aktører, hvis rolle og betydning konstant forhandles og (gen)skabes i mødet med ændrede levevilkår og nye forventninger. Hundeslædekulturen fremstår dermed ikke som en samlet eller fastfrosset arv, men som et levende spektrum af lokale praksisser og erkendelsesformer, forankret i fællesskaber og kropslig viden. Samtidig viser afhandlingen, hvordan epistemologisk pluralisme er nødvendig for at forstå og anerkende forskellige måder at erfare og handle på i forhold til klima og natur.

5.1 Perspektiver for videre forskning og praksis

De indsigter, som afhandlingen bringer frem, åbner for flere perspektiver:

1. **Politik og kulturarvsforvaltning:** Der er behov for en mere nuanceret og lokalt forankret kulturarvspolitik i Grønland, der anerkender slædekulturen som levende og fleksibel. Politisk støtte til *qimmeq* som kulturarv bør tage højde for dens mangeartede former – fra fangstpartner til rekreativ brug.
2. **Fremtidig forskning:** Der er fortsat et uudforsket felt i relationen mellem *qimmit* og grønlandske børn og unge, kvinder i slædekulturen samt *qimmits* rolle i urbaniserede sammenhænge. Ligeledes kunne forskning med fokus på skæringspunktet mellem klimadata og lokal erfaring styrke både videnssamarbejde og tilpasning.
3. **Didaktik og formidling:** Afhandlingen peger på potentialet i at integrere hundeslædekulturen i grønlandsk skoleundervisning som en levende og lokal videnstradition. Det vil kunne styrke ejerskab og videreførelse af både praktiske færdigheder og kulturel identitet.
4. **Arktisk sammenligning:** Komparative studier med canadiske og russiske slædekulturer kunne give yderligere forståelse for, hvordan slædehundepraktisser tilpasser sig globale forandringer.

Sammenfattende bidrager afhandlingen med både et metodologisk og begrebsligt rammeværk til at forstå, hvordan immateriel kulturarv, klimaerfaring og menneske-dyr-relationer sameksisterer og udvikler sig i samspil i Grønland – og hvordan de kan videreføres på bæredygtige og lokalt forankrede måder.

Resuméer

Dansk resumé

Denne artikelbaserede ph.d.-afhandling undersøger den grønlandske slædehund, *qimmeq*, med særligt fokus på immateriel kulturarv. Formålet er at identificere og analysere, hvordan denne kulturarv praktiseres, forstås og videregives i Kalaallit Nunaat, og at udforske *qimmeqs* rolle i det grønlandske samfund – historisk og aktuelt. Med en kombination af kvalitative og kvantitative metoder, herunder interviews, spørgeskemaundersøgelser og litteraturstudier, belyses *qimmeqs* betydning i en bred kulturel og samfundsmæssig kontekst.

Afhandlingens teoretiske ramme kombinerer en hermeneutisk tilgang med begreber som immateriel kulturarv, *situated learning*, oprindelig viden og menneske-hunde-relationer. Dette gør det muligt at forstå, hvordan inuit, inughuit og kalaallit oplever, fastholder og videregiver deres relation til *qimmit* og deres kulturelle betydning.

Afhandlingen analyserer, hvordan *qimmeq* fungerer som mere end et transportmiddel – den er en bærer af kulturel identitet og spirituel betydning. Traditionelle praksisser såsom avl mellem *qimmeq* og *amaroq* i Avanersuaq, ritualer, myter og kropsbåren viden videregiver centrale kulturelle værdier. Artiklerne dokumenterer også trusler mod denne kultur: klimaændringer, smeltende havis, moderne transportmidler og sygdomme blandt hundene udfordrer bevarelsen af *qimmeq*-kulturen.

Undersøgelsen viser samtidig, hvordan den grønlandske befolkning oplever klimaændringer direkte i hverdagen, men ikke nødvendigvis forbinder dem med menneskelig aktivitet. Dette peger på forskelle mellem videnskabelig og erfaringsbaseret viden, og fremhæver vigtigheden af at anerkende epistemologisk pluralisme i miljøforståelser.

På trods af disse udfordringer konkluderer afhandlingen, at *qimmeq* fortsat spiller en central rolle i Kalaallit Nunaats immaterielle kulturarv – ikke blot som et praktisk redskab, men som kulturel aktør, symbol og vidensbærer. Bevaringsinitiativer bør tage højde for denne rolle for at sikre kulturens fremtid.

English summary

This article-based PhD thesis investigates the Greenland sled dog, *qimmeq*, with a focus on intangible cultural heritage. The aim is to identify and analyse how this heritage is practiced, understood, and transmitted in Kalaallit Nunaat, and to explore the role of *qimmeq* in Greenlandic society, both historically and today. Using a mixed-methods approach, including interviews, surveys, and literature studies, the thesis highlights the cultural and societal significance of *qimmeq*.

The theoretical framework combines a hermeneutic approach with concepts such as intangible cultural heritage, situated learning, Indigenous knowledge, and human-dog relations. These perspectives help explain how Inuit, Inughuit, and Kalaallit experience, maintain, and transmit their connections to *qimmit* and their cultural meaning.

The analysis shows that *qimmeq* is more than a working animal – it embodies cultural identity and spiritual relevance. Traditional practices such as the historical breeding of *qimmeq* with *amaroq* in Avanersuaq, as well as rituals, myths, and embodied knowledge, reflect and pass on key cultural values. The articles also address threats to *qimmeq* culture, including climate change, sea ice decline, technological shifts, and disease.

The thesis highlights that many Greenlanders experience climate change firsthand but may not link it to human activity, revealing a distinction between scientific and experiential knowledge. This underlines the importance of acknowledging epistemological pluralism in understanding environmental change.

Despite these pressures, the thesis concludes that *qimmeq* remains a vital element of Kalaallit Nunaat's intangible cultural heritage – not only as a means of transport, but as a cultural and symbolic figure. Conservation efforts should reflect this complexity to support cultural continuity.

Kalaallisut eqikkaaneq

Tunngavigalugit ph.d.-nngorniarluni allaatigisaq kalaallit qimmini pillugit sammineqarpoq, kulturikkut kingornussat tigussaannngitsut ukkataralugit. Allaatigisaq pillugu siunertaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni kulturikkut kingornussat qanoq ingerlanneqarnersut, paasineqarnersut

ingerlateqqinneqarnersullu paasinissaat, aammalu qimmip inuiaqatigiinni nunatsinni inissisimanera, qanga ullumikkullu qanoq pingaaruteqartiginersoq, paasiniarlugu.

Misissuinermit periutsit assigiinngitsorpassuit atorneqarput, soorlu apeqqarissaarnerit, spørgeskemamik misissuisarnerit atuakkialerinemillu sulineq. Taakku aqutigalugit allaatigisaq takutippaa *qimmeq*-ip inuiaqatigiinni kulturikkut pingaaruteqarluartoq.

Teoriimik sinaakkutissat tassaapput hermeneutikkimik isummeriaaseq aamma tunngaviusunik isumaliutersuutit: kulturikkut kingornussat tigussaangitsut, ataqatigiiaarnikkut ilinniarneq, innuttaasut ilisimasaat aammalu inuk qimmillu akornanni attaveqarneq. Isumaliutersuutit taakku inuit, inughuit, kalaallit qimmiimik misigisaannik, naleqartitaannik ingerlateqqitassanillu paasinninnissamut aqutissiuussipput.

Allaatigisaq takutippaa qimmeq tassaammat suliffeqarnermut iluaqutaasumik atortuusoq kisiat pinnani, aammali kinaassutsimik, kulturimik anersaakkullu naleqartitaasunik imaqarpoq. Assersuutitut, qanga Avanersuarmi qimmip amaqqullu akornanni kinguaassiortitsineq, kiisalu ileqqut, oqaluttuatooqat, timikkut paasiniaaneq kulturimik ingerlateqqinneqarnermik ersersitsipput. Allaatigisaq aamma oqaatigaa qimmimik kulturip aarlerinartorsiortinneqarsinnaanera – soorlu silap pissusaata allanngornera, immap sermeqap aakkiartornera, teknologiip nutaarsiassai aammalu nappaatit.

Allaatigisaq aamma takutippaa kalaallit inuit arlallit silap allanngorneranik toqqaannartumik misigisaqartut, kisianni inuit pilersitaannik pissuteqarnersoq eqqarsaatiginngikkaat. Tamanna ersersippaa ilisimasat ilisimatuussutsikkut tunngavigisat aamma inunnit nammineq misilittagaasigut pigineqartut assigiinngissuteqarnerat. Tamanna immikkut pingaaruteqartumik pingaaruteqarpoq avatangiisinik paasiniaaneq eqqarsaatigalugu.

Ingerlatat unammilligassartallit pillugit, allaatigisaq naggasiullugu oqaatigaa qimmeq suli Kalaallit Nunaanni kulturikkut kingornussatut pingaaruteqartuusoq – suliffissatut atorluarneqarsinnaasoq kisiat pinnani, aammali kulturikkut, kinaassutsikkut ilisimasanillu imaqartoq. Kulturimik attassisinnaaneq eqqarsaatigalugu suliniutit atugarliortutut takuneqarnissaat pingaaruteqarpoq.

Referencer

- Abu-Lughod, Lila. 2008. "Writing against Culture." In *The Cultural Geography Reader*, 62–71. Routledge.
- Ameen, Carly, Tatiana R. Feuerborn, Sarah K. Brown, Anna Linderholm, Arden Hulme-Beaman, Ophélie Lebrasseur, Mikkel-Holger S. Sinding, et al. 2019. "Specialized Sledge Dogs Accompanied Inuit Dispersal across the North American Arctic." *Proceedings of the Royal Society B: Biological Sciences* 286 (1916): 20191929. <https://doi.org/10.1098/rspb.2019.1929>.
- Amundsen, Roald. 1912. *Sydpolen, Den Norske Sydpolsfærd Med Fram, 1910-1912*. Sydpolen, Den Norske Sydpolsfærd Med Fram, 1910-1912. København: Gyldendal.
- Arneborg, Jette. 2004. "Det Europæiske Landnam - Nordboerne i Grønland, 985-1450." In *Grønlands Forhistorie*, edited by Hans Christian. Gulløv, 283–343. Kbh: Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag.
- Avike, Rasmus. 2018. *Inuk, Inughuaq, Greenlander, from Savissivik. Lives in Qaanaaq. Qimmeq, Greenland Sled Dog and Polar Bear. Oral Teaching. Personal Communication. January 29th*.
- Battiste, M. 2002. *Indigenous Knowledge and Pedagogy in First Nations Education: A Literature Review with Recommendations*. National Working Group on Education.
- Berger, P.L., and T. Luckmann. 1967. *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge*. Knopf Doubleday Publishing Group.
- Berkes, Fikret. 2017. *Sacred Ecology*. Routledge.
- Bielawski, Ellen. 2005. "Indigenous Knowledges." In *Encyclopedia of the Arctic*, 950–55. Volume 2 G-N. New York and London: Routledge.
- Bodenhorn, Barbara. 1990. "'I'm Not the Great Hunter, My Wife Is': Inupiat and Anthropological Models of Gender." *Études/Inuit/Studies* 14 (1/2): 55–74.
- Born, Erik W, Anna Heilmann, Lene Kielsen Holm, and Kristin L. Laidre. 2011. *Polar Bears in Northwest Greenland: An Interview Survey about the Catch and the Climate*. Vol. 41. Copenhagen: Museum Tusculanum Press.
- Bourdieu, Pierre. 2011. "The Forms of Capital.(1986)." *Cultural Theory: An Anthology* 1 (81–93): 949.
- Braun, V, and V Clarke. 2006. "Using Thematic Analysis in Psychology." *Qualitative Research in Psychology*, no. 3(2), 77–101.
- Braun, Virginia, and Victoria Clarke. 2012. "Thematic Analysis." In *APA Handbook of Research Methods in Psychology, Vol 2: Research Designs: Quantitative, Qualitative, Neuropsychological, and Biological.*, 57–71. APA Handbooks in Psychology®. Washington, DC, US: American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/13620-004>.
- Briggs, C.L. 1988. *Competence in Performance: The Creativity of Tradition in Mexicano Verbal Art*. Conduct and Communication Series. University of Pennsylvania Press.
- Bruun, Daniel. 1895. "Arkæologiske Undersøgelser i Julianehaabs Distrikt." In *Meddelelser Om Grønland*, 171–407. Kjøbenhavn: C.A. Reitzel.
- . 1905. *De Gamle Nordbokolonier i Grønland*. København: Det Schuboteske forlag.
- . 1915. *Erik Den Røde Og Nordbokolonierne i Grønland*. Kristiania og Kjøbenhavn: Gyldendal.
- Buschman, Victoria Qutuuq. 2021. "Ethical and Equitable Engagement Synthesis Report: A Collection of Inuit Rules, Guidelines, Protocols, and Values for the Engagement of Inuit Communities and Indigenous Knowledge from across Inuit Nunaat." Inuit Circumpolar Council (ICC). <https://hh30e7.p3cdn1.secureserver.net/wp-content/uploads/ICC-EEE-Synthesis-report-WEB.pdf>.
- Crate, Susan A, and Mark Nuttall. 2016. *Anthropology and Climate Change: From Encounters to Actions*. New York: Routledge, Taylor & Francis Group.
- Creswell, J.W. 2014. *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. New York: SAGE Publications.
- Creswell, J.W., and C.N. Poth. 2017. *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Approaches*. SAGE Publications.

- Dawes, Peter R., Magnus Elander, and Mats Ericson. 1986. "The Wolf (*Canis Lupus*) in Greenland: A Historical Review and Present Status." *Arctic* 39 (2): 119–32.
- Degawan, Minnie. 2019. "Indigenous Languages: Knowledge and Hope." *The UNESCO Courier, Many Voices, One World* 1:2220–93.
- Degerbøl, Magnus, and Peter Freuchen. 1935. *Mammals. Report of the Fifth Thule Expedition 1921-24. The Danish Expedition to Arctic North America in Charge of Knud Rasmussen*. Vol. 2, 4-5. Copenhagen: Gyldendal.
- DeMello, Margo. 2012. *Animals and Society: An Introduction to Human-Animal Studies*. New York: Columbia University Press.
- Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke. 2022. *Forskning — Vejen Til Fremdrift Grønlands Nationale Forskningsstrategi 2022-2030*. Nuuk: Ilinniartitaanermut Kultureqarnermut Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik. https://naalakkersuisut.gl/-/media/publikationer/kultur_og_forskning/2023/forskningsstrategi_dec_2022ny.pdf.
- Dick, Lyle. 2001. *Muskox Land: Ellesmere Island in the Age of Contact*. Calgary, Alberta: University of Calgary Press.
- Drastrup, Elmar. 1935. *Fordi de Udfører Saa Store Bedrifter*. Gyldendal.
- Dwyer, Sonya Corbin, and Jennifer L. Buckle. 2009. "The Space Between: On Being an Insider-Outsider in Qualitative Research." *International Journal of Qualitative Methods* 8 (1): 54–63. <https://doi.org/10.1177/1609406909000800105>.
- Egevang, Carsten, Emilie Andersen-Ranberg, Tatiana Feuerborn, Anders Johannes Hansen, Geoffrey Houser, Manumina Lund Jensen, Rikke Langebæk, et al. 2020. *Qimmeq: The Greenland Sled Dog*. Alle alle publishing.
- Egevang, Carsten, and Emilie Ulrikka Andersen-Ranberg. 2020. *Qimmeq : The Greenland Sled Dog*. 1. edition. Copenhagen: Alle alle.
- Fortescue, M.D. 1991. *Inuktun: An Introduction to the Language of Qaanaaq, Thule*. Institut for Eskimologi København: Institut for Eskimologi, Københavns Universitet. Institut for Eskimologi, Københavns Universitet.
- Fortescue, M.D., S.A. Jacobson, and L.D. Kaplan. 2010. *Comparative Eskimo Dictionary: With Aleut Cognates*. Alaska Native Language Center Research Papers. Fairbanks: Alaska Native Language Center, University of Alaska Fairbanks.
- Freuchen, Peter. 1920. "Lidt Om Polarulven." In *Det Grønlandske Selskabs Aarskrift 1919*, 2–29. København: I kommission hos G. E. C. GAD.
- . 1968. *Min Grønlandske Ungdom*. København: Forlaget Fremad.
- Gadamer, H. G. 2001. *Truth and Method*. Translated by Joel Weinsheimer and Donald G. Marshall. 2. rev. ed., 5. impr. / transl. rev. by Joel Weinsheimer and Donald G. Marshall. London: Sheed Ward.
- Gadamer, Hans-Georg. 1960. "Aesthetics and Hermeneutics." *The Continental Aesthetics Reader*, 181–86.
- Gay, L.R., G.E. Mills, and P.W. Airasian. 2009. *Educational Research: Competencies for Analysis and Applications*. MyEducationLab Series. Upper Saddle River, N.J.: Merrill/Pearson.
- Gjerløff, Anne Katrine. 2020. *Qimmeq: Kalaallit Qimmiat Qimuttoq = Den Grønlandske Slædehund*. Kbh: Statens Naturhistoriske Museum.
- Gulløv, Hans Christian. 2004. "Ved Isens Rand." In *Grønlands Forhistorie*, edited by Hans Christian Gulløv, 9–33. København: Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S.
- Hafstein, Valdimar Tr. 2008. "Intangible Heritage as a List: From Masterpieces to Representation." In *Intangible Heritage*, 107–25. Routledge.
- Haig-Thomas, David. 1939. *Tracks in the Snow*. London: Hodder and Stoughton.
- Han, K. 2018. *The Canadian Inuit Dog: Icon of Canada's North*. Sea Cliff, N.Y.: Revodana Publishing.
- Haraway, D.J. 2003. *The Companion Species Manifesto: Dogs, People, and Significant Otherness*. Paradigm (Chicago, Ill.). Prickly Paradigm Press.
- Haraway, Donna. 1988. "Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective." *Feminist Studies* 14 (3): 575–99. <https://doi.org/10.2307/3178066>.

- Hendriksen, Nukagpiánguak. 2021. Inuk, Inughuaq, Greenlander, from Siorapaluk. Lives in Siorapaluk. Qimmeq, the Greenland sled dog and Arctic wolf. Oral teaching. Personal communication. January 15th, 2021.
- Herbert, Wally. 1976. *Eskimos*. International Library. Glasgow: Collins.
- . 1981. *Hunters of the Polar North: The Eskimos*. Peoples of the Wild. Amsterdam: Time-Life Books.
- . 2007. *The Polar World: The Unique Vision of Sir Wally Herbert*. Weybridge: Polarworld.
- Holm, Lene Kielsen, Lenore A Grenoble, and Ross A Virginia. 2011. "A Praxis for Ethical Research and Scientific Conduct in Greenland." *Études/Inuit/Studies* 35 (1): 187–200.
- Holmes, Andrew Gary Darwin. 2020. "Researcher Positionality--A Consideration of Its Influence and Place in Qualitative Research--A New Researcher Guide." *Shanlax International Journal of Education* 8 (4): 1–10.
- Holtved, Erik. 1951. "The Polar Eskimos. Language and Folklore II Myths and Tales Translated." In *Meddelelser Om Grønland*. Vol. 152. 2. København: C.A. Reitzels Forlag.
- Ingold, Tim. 2011. *The Perception of the Environment. Essays on Livelihood, Dwelling and Skill*. London and New York: Routledge.
- Jensen, Manumina L. 2024. "Encounters Between Wolves, Humans, and Their Dogs in West and North Greenland." *ARCTIC* 77 (4): 308–20.
- Jensen, Manumina Lund. 2018. "Piniartup Pania; Fangerens Datter; The Hunter's Daughter." *Suluk*, 2018.
- . 2020. "Tales from a Musher, Lars Jeremiassen, Qaanaaq; Knud Jensen, Uummanaq; Tupaarnaq Kreutzmann Kleist, Sisimiut; Bent Heuser, Ilulissat; Dines Mikaelson, Tasiilaq; Aviaq Høegh, Sisimiut; Toku Oshima, Qaanaaq, in: Egevang." In *Qimmeq - the Greenland Sled Dog*, edited by Carsten Egevang, 40–45; 62–63; 78–79; 124; 148–49; 170; 200–201. Copenhagen: Alle Alle publishing.
- Kezar, Adrianna. 2002. "Reconstructing Static Images of Leadership: An Application of Positionality Theory." *Journal of Leadership Studies* 8 (3): 94–109.
- Kirshenblatt-Gimblett, Barbara. 2004. "Intangible Heritage as Metacultural Production1." *Museum International* 56 (1–2): 52–65.
- Kleivan, I., and B. Sonne. 1985. *Eskimos, Greenland and Canada*. Iconography of Religions. Leiden: E.J. Brill.
- Kovach, Margaret. 2021. *Indigenous Methodologies: Characteristics, Conversations, and Contexts*. University of Toronto press.
- Kvale, Steinar, and Svend Brinkmann. 2009. *Interview : Introduktion Til et Håndværk*. 2. udgave / Steinar Kvale, Svend Brinkmann. Kbh: Hans Reitzel.
- Laugrand, Frédéric. 2005. "Mythology of the Inuit." In *Encyclopedia of the Arctic*, edited by Mark Nuttall, 2:1345–48. London and New York: Routledge.
- Laugrand, Frédéric, and Jarich Oosten. 2022. *Hunters, Predators and Prey: Inuit Perceptions of Animals*. New York: Berghahn Books.
- Lave, J., and E. Wenger. 2003. *Situeret Læring - Og Andre Tekster*. Kbh: Hans Reitzel.
- Lincoln, Yvonna S, Susan A Lynham, and Egon G Guba. 2011. "Paradigmatic Controversies, Contradictions, and Emerging Confluences, Revisited." *The Sage Handbook of Qualitative Research* 4 (2): 97–128.
- Løgstrup, Pipaluk Lykke. 2017. *Arctic Nomads : This Booklet Contains 22 Suggestions for How to Preserve and Develop the Sled Dog Culture among Inuit in the Future*. Sisimiut: NEBULA. <https://bit.ly/2WVgFwj>.
- Long, William, dir. 1997. *Vision Man*. Remembered Earth, Åby-Long Productions, Svensk filminstitut (SFI).
- Lund Jensen, Manumina. 2025. "A Study of Nanorriutit—Polar Bear Hunting Dogs in Avanersuaq." *Arctic Science* 11 (January):1–13. <https://doi.org/10.1139/as-2024-0066>.
- Lund Jensen, Manumina, and Mikkel-Holger Sinding. 2023. "Wolf-Dogs in Greenland. Interbreeding of Greenland Sled Dogs and Arctic Wolves (Research Note)." *Études Inuit Studies* 47 (1–2): 359–80. <https://doi.org/10.7202/1113396ar>.
- MacLeod, Lorisia. 2021. "More than Personal Communication: Templates for Citing Indigenous Elders and Knowledge Keepers." *KULA* 5 (1): 1–5.
- MacMillan, Donald Baxter. 1918. *Four Years in the White North*. New York and London: Harper & Brothers.

- . 1927. *Etah and Beyond or Life Within Twelve Degrees of the Pole*. Boston and New York: Houghton Mifflin Company.
- Maguire, Moira, and Brid Delahunt. 2017. "Doing a Thematic Analysis: A Practical, Step-by-Step Guide for Learning and Teaching Scholars." *All Ireland Journal of Higher Education* 9 (3).
- Malaurie, Jean. 1982. *The Last Kings of Thule. With the Polar Eskimos, As They Face Their Destiny*. London: E. P. Dutton, Inc.
- Mathiassen, Therkel. 1927. *The Thule Culture and Its Position Within the Eskimo Culture. Archæology of the Central Eskimos II*. Copenhagen: Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag.
- Meldgaard, Morten. 2004. *Ancient Harp Seal Hunters of Disko Bay (Vol. 330) : Subsistence and Settlement At The Saqqaaq Culture Site Qeqertasussuk (2400-1400 Bc), West Greenland*. Vol. 330. Monographs on Greenland | Meddelelser Om Grønland. Copenhagen: Museum Tusculanum Press.
https://doi.org/10.26530/OAPEN_342353.
- Meldgaard, Morten, Anders Johannes Hansen, and Carsten Egevang. 2020. *The QIMMEQ Project - A Search for the Soul of the Sled Dog*. Nuuk, Greenland: The Qimmaq Secretariat - Ilisimatusarfik.
https://uni.gl/media/6500515/qimmaq_status_eng.pdf.
- Merriam, Sharan B., Juanita Johnson-Bailey, Ming-Yeh Lee, Youngwha Kee, Gabo Ntseane, and Mazanah Muhamad. 2001. "Power and Positionality: Negotiating Insider/Outsider Status within and across Cultures." *International Journal of Lifelong Education* 20 (5): 405–16.
<https://doi.org/10.1080/02601370120490>.
- Ministry of Higher Education and Science. 2014. *Danish Code of Conduct for Research Integrity*. København: Ministry of Higher Education and Science.
- Minor, Kelton, Manumina Lund Jensen, Lawrence Hamilton, Mette Bendixen, David Dreyer Lassen, and Minik T. Rosing. 2023. "Experience Exceeds Awareness of Anthropogenic Climate Change in Greenland." *Nature Climate Change* 13 (7): 661–70. <https://doi.org/10.1038/s41558-023-01701-9>.
- Møhl, Jeppe. 1986. "Dog Remains from a Paleoeskimo Settlement in West Greenland." *Arctic Anthropology* 23 (1/2): 81–89.
- Morey, Darcy F., and Kim Aaris-Sørensen. 2002. "Paleoeskimo Dogs of the Eastern Arctic." *Arctic* 55 (1): 44–56. <https://doi.org/10.14430/arctic689>.
- Nuttall, M. 1992. *Arctic Homeland : Kinship, Community and Development in Northwest Greenland*. Polar Research Series. London: Belhaven Press.
- Nuttall, Mark. 2005. *Encyclopedia of the Arctic*. Routledge.
- Olsen, Gustav, Enok Kristiansen, and Jens Olsen. 1939. "Kirkebøgerne, Qaanaaq/Thule 1909-1939, Døde Kvinder." Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu Grønlands Nationalmuseum & Arkiv. 1939. <https://da.nka.gl/arkivet/brug-arkivet/slaegtsforskning/kirkeboeger/qaanaaqthule/1909-1939/>.
- Olsen, Gustav, Jens Olsen, Knud Kristiansen, Otto Sandgreen, and Peter Jensen. 1939. "Kirkebøgerne, Qaanaaq/Thule 1909-1939, Døbte Drengene." Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu Grønlands Nationalmuseum & Arkiv. 1939. <https://bit.ly/3qHxhEh>.
- Olsen, Karl Kristian. 2015. "Naalanngi." The Påhængsmotors - Naalanngi. 2015. <https://www.youtube.com/watch?v=-alkVxsXqcg>.
- Olsen, Karl Kristian, and Roland G Tharp. 2013. "INDIGENOUS EDUCATION IN GREENLAND." *Indigenous Peoples: Education and Equity*, 95–118.
- Oqaasileriffik. 2022. "Sila." In *Dictionary of the West Greenland Eskimo Language (1927)*. <https://daka.gl/?st=sila+#results>.
- Patton, M.Q. 2002. *Qualitative Research & Evaluation Methods*. California: SAGE Publications Limited.
- Peary, H. R. 2022. *I Forfædrenes Ånd*. 1. udgave. Nuuk: Maanuup Atuakkiorfia.
- Peary, Hivshu Robert. 2016. *Vores Forfædre Med Shamaner*. 1. udgave. Nuuk: Maanuup Atuakkiorfia.
- Pels, Peter. 1997. "The Anthropology of Colonialism: Culture, History, and the Emergence of Western Governmentality." *Annual Review of Anthropology* 26 (1): 163–83.
- Peters, H.B. 1939. *Der Eskimohund (Canis Familiaris Groenlandicus Walther 1817)*. Zeitschrift Für Hundeforschung. Schöps.

- Petersen, H.C. 2010. *Kalaallit Ilisimasaat: Pisuussutit Uumassusillit Nunatsinnilu Pinngortitap Pisuussutai*. Edited by M. Stenbæk. International Polar Institute Press.
- Platou, K. 2015. "Se Billeder: Ulv Fanget Ved Qaanaaq." Sermitsiaq.Ag. 2015. <https://sermitsiaq.ag/node/181721>.
- Rasmussen, Knud. 1905. *Nye Mennesker*. København & Kristiania: Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag.
- . 1915. *Foran Dagens Øje. Liv i Grønland*. Kjøbenhavn og Kristiania: Gyldendalske Boghandel - Nordisk Forlag.
- . 1925. *Myter Og Sagn Fra Grønland III Kap York-Distriktet Og Nordgrønland*. Kjøbenhavn: Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag.
- . 1958. *Den Store Slæderejse*. 7. oplag. Kbh: Gyldendal.
- Rosing, Emil. 1975. *Qimusseq*. København: Ministeriet for Grønland.
- Saldaña, Johnny. 2013. *The Coding Manual for Qualitative Researchers*. Second edition. Los Angeles: SAGE Publications.
- Samms Hurley, Erica, and Margot Jackson. 2020. "Msit No'kmaq: An Exploration of Positionality and Identity in Indigenous Research." *Witness: The Canadian Journal of Critical Nursing Discourse* 2 (1): 39–50. <https://doi.org/10.25071/2291-5796.43>.
- Siegstad, Karl. 2008. *Qimussernerup Silarsuaani Qimussersuinngooq*. Ilusaa siulleg. naqitaq siulleg. Nuuk: Atuakkiorfik.
- Silis, I. 1981. *Nanok*. Kbh: Vindrose.
- Silis, Ivars. 2000. *My Wide, White World - 30 Years with a Camera in Greenland*. Kbh: Aschehoug.
- Sinding, Mikkel-Holger S., Shyam Gopalakrishnan, Jazmín Ramos-Madrigo, Marc de Manuel, Vladimir V. Pitulko, Lukas Kuderna, Tatiana R. Feuerborn, Laurent AF Frantz, Filipe G. Vieira, and Jonas Niemann. 2020. "Arctic-Adapted Dogs Emerged at the Pleistocene–Holocene Transition." *Science* 368 (6498): 1495–99.
- Smiarowski, Konrad. 2022. "Historical Ecology of Norse Greenland: Zooarchaeology and Climate Change Responses."
- Smith, L. 2006. *Uses of Heritage*. Taylor & Francis.
- Smith, L.T. 2012. *Decolonizing Methodologies: Research and Indigenous Peoples*. Otago University Press.
- Søndergaard, Niels Krogh. 2016. "Endnu En Ulv Skudt i Nordgrønland." Sermitsiaq.Ag. 2016. <https://sermitsiaq.ag/node/184938>.
- Svedberg, Staffan. 1988. *Nanut - Isbjørnebukserne. Teksthæfte Til Videobånd*. Nuuk: Tundrafilm, Pilersuiffik.
- Thalbitzer, W. 1926. *Eskimoernes Kultiske Guddomme*. Filologisk-Historiske Samfund, Copenhagen. Studier Fra Sprog- Og Oldtidsforskning. København: V. Pios Boghandel.
- Thisted, Kirsten. 2011. "Greenlandic Oral Traditions. Collection, Reframing and Reinvention." *From Oral Tradition to Rap. Literatures of the Polar North*. Nuuk: Ilisimatusarfik/Atuagkat, 65–120.
- Todd, Zoe. 2016. "An Indigenous Feminist's Take on the Ontological Turn: 'Ontology' Is Just Another Word for Colonialism." *Journal of Historical Sociology* 29 (1): 4–22.
- UNESCO. 2023. "Safeguarding Our Living Heritage." UNESCO Intangible Cultural Heritage. 2023. <https://ich.unesco.org/en/>.
- U.S. National Science Foundation. 2023. "Principles for Conducting Research in the Arctic." U.S. National Science Foundation. 2023. <https://www.nsf.gov/geo/opp/arctic/conduct.jsp>.
- Vibe, Christian. 1946. "Enogtyve Aar Som Kolonibestyrer i Thule. Interview Med Kolonibestyrer Hans Nielsen." *Grønlandsposten*, 1946.
- . 1948. *Langthen Og Nordpaa: Skildringer Fra "Den Danske Thule- Og Ellesmereland-Ekspedition 1939-40"*. Kbh: Gyldendal.
- . 1981. "Pattedyr (Mammalia)." In *Grønlands Fauna. Fisk, Fugle, Pattedyr*, edited by Finn Salomonsen, 363–459. Copenhagen: Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S.
- Videnskabsetisk udvalg. 2023. "Det Videnskabsetiske Udvalgs Opgave Er En Bedømmelse Af Biomedicinske Forskningsprojekter Og Sundhedsforskning, Der Planlægges Gennemført i Grønland."

- Landslægeembedet. 2023.
https://nun.gl/emner/sundhedsprofessionelle/videnskabsetisk_udvalg?sc_lang=da.
- Wang, Guo-Dong, Weiwei Zhai, He-Chuan Yang, L. U. Wang, L. I. Zhong, Yan-Hu Liu, Ruo-Xi Fan, Ting-Ting Yin, Chun-Ling Zhu, and Andrei D. Poyarkov. 2016. "Out of Southern East Asia: The Natural History of Domestic Dogs across the World." *Cell Research* 26 (1): 21–33.
- Wenger, Etienne. 1999. *Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity*. Cambridge, U.K.: Cambridge university press.
- Whyte, Kyle Powys. 2013. "On the Role of Traditional Ecological Knowledge as a Collaborative Concept: A Philosophical Study." *Ecological Processes* 2 (1): 7. <https://doi.org/10.1186/2192-1709-2-7>.
- Wyatt, Tasha R. 2012. "Atuarfitsialak: Greenland's Cultural Compatible Reform." *International Journal of Qualitative Studies in Education* 25 (6): 819–36. <https://doi.org/10.1080/09518398.2011.558033>.
- Yua, Ellam, Julie Raymond-Yakoubian, Raychelle Aluaq Daniel, and Carolina Behe. 2022. "A Framework for Co-Production of Knowledge in the Context of Arctic Research." *Ecology and Society* 27 (1:34): 24.